

ΘΕΜΑΤΙΚΟΣ ΦΙΛΟΤΕΛΙΣΤΗΣ

Le Loiret.
1549. — Les Voltures à Chien. — La Poste en Campagne.

**Πανελλήνιος Σύλλογος
Θεματικού Φιλοτελισμού & Νεότητας**

Τριμηνιαίο φιλοτελικό & πολιτιστικό περιοδικό

Έτος 22^ο, Αρ. 90. Απρίλιος - Ιούνιος 2022

“ΘΕΜΑΤΙΚΟΣ ΦΙΛΟΤΕΛΙΣΤΗΣ”

Τριμηνιαία Περιοδική Έκδοση, Έτος 22^ο, Τεύχος 90^ο, Απρίλιος - Ιούνιος 2022
Ιδιοκτήτης: ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΘΕΜΑΤΙΚΟΥ ΦΙΛΟΤΕΛΙΣΜΟΥ

Εκδότης-Διευθυντής: Π. Λεούσης

Συντακτική Επιτροπή: Π. Λεούσης, Δ. Βαρελάς

Αγίου Δημητρίου 12, 14452 Μεταμόρφωση.

Τηλ. 210 2825134, e-mail: p_leoussis@hotmail.com

www.thematic-philatelist.gr

Υπεύθυνος τυπογραφείου: “NO+ADO”, Κυριάκος Αλεξίου & Σια ΕΕ
Διανέμεται δωρεάν στα μέλη. Ετήσια Συνδρομή € 15. Εγγραφή € 5

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Το γράμμα του προέδρου	1
Διοικητικός Απολογισμός 2000-2001	2
Το φτερό	4
Borsalino	7
Ο κέδρος του Λιβάνου	8
Το μαγιό	10
Το χαρτονόμισμα	12
Ο τερματοφύλακας	14
Ο εποικισμός της Αυστραλίας	16
Οι καστανιέτες	19
Οι Ερυθροί Χμερ και η γενοκτονία της Καμπότζης	20
Τα ψηλά καπέλο κλακ	21
ŠKODA	22
Οι φακοί επαφής	25
Ανοικτή Επιστολή (Ζέππελιν και αερόστατα)	28
Ποντικός της Σημύδας	29
Σεκόγια, το υψηλότερο δέντρο του πλανήτη	30
Τα λούπινα	31
Το μουστάκι	32
Το αράπικο φιστίκι	34
Μάριος Βάρβογλης - Σόλων Μιχαηλίδης	36
Έκθεση Ελληνο-Ελβετικής φιλίας στη Γενεύη	38
Ουκρανικά γραμματόσημα, σύμβολα του αγώνα	39
Νέες εκδόσεις γραμ/μυν Ελλάδας-Κύπρου	40
Τα ξυλοπάπουσα	42
Αχ, αυτό το πλάνο: (Ένας περίπατος στον Όλυμπο)	43
Δικά μας και δικά σας νέα	44

CONTENTS

Editorial	1
Administrative Report 2000-2001	2
The wing	4
Borsalino	7
Lebanon Cedar	8
The swimsuit	10
The paper money	12
The goalkeeper	14
The colonization of Australia	16
The castanets	19
The Khmer Rouge and the Genocide of Cambodia	20
The tall hat clack	21
ŠKODA	22
The contact lenses	25
Open letter” (The Zeppelin and Balloons)	28
The northern birch mouse	29
Sequoia, the tallest tree on the planet	22
The lupins	23
The mustache	24
The peanut	26
Marios Varvoglis - Solon Michailidis	27
Exhibition of Greek-Swiss friendship in Geneva	33
Ukrainian stamps, symbols of the struggle	34
New stamp issues of Greece and Cyprus	40
The patens	42
Thematic plans: (A walk to Olympus)	43
Philatelic news	44

Εικόνα εξωφύλλου: Κυνήλατος ταχυδρόμος στην γαλλική ύπαιθρο, άλλων εποχών.

“THE THEMATIC PHILATELIST”

Quarterly Journal. Year 22th. No 90, April-June 2022

Owner: THE PANHELLENIC SOCIETY OF THEMATIC PHILATELY

Editor-Director: Pantelis Leoussis

Editorial Committee: P. Leoussis, D. Varelas

Address: 12, Agiou Dimitriou Str., GR-14452 Metamorphosi, Athens

Tel. +31 2102825134; e-mail: p_leoussis@hotmail.com

www.thematic-philatelist.gr

The journal is distributed gratis to the members
Annual subscription € 15. New members' subscription € 5

ΥΜΝΟΣ ΣΤΟ ΓΡΑΜΜΑΤΟΣΗΜΟ

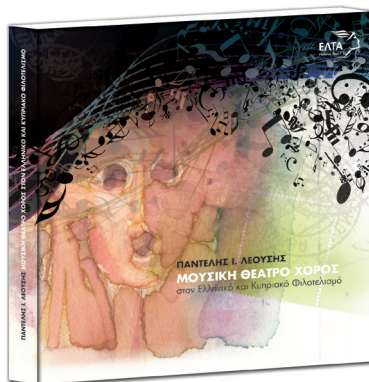
Λόγια & μουσική Π. Λεούση

Ύμνο για σένα θα τραγουδήσω, μικρό χαρτάκι χρωματιστό,
τις αρετές για να τιμήσω και για τα τόσα που σου χρωστώ.
Μικρό χαρτάκι, χάρη σε σένα γνώρισα φίλους, βρήκα χαρές,
γύρισα τόπους, κέρδισα επαίνους, ώρες εξάισιες, μοναδικές.
Μ' έμαθες στην έρευνα, στην τάξη, μ' έκανες πιο πλούσιο, πιο σοφό.
Πάντοτε μη βρέξει και μη στάξει σ' είχα, με τσιμπίδι και φακό!
Μικρό χαρτάκι αγαπημένο, με συντροφεύεις από παιδί.
Στις αρετές σου κεντώ και υφαίνω γνώση για τέχνη κι αισθητική.
Με ταξιδεύεις σ' άγνωστους κόσμους, μόρφωσης, γνώσης, πολιτισμού.
Κοντά σου βρίσκω καινούργιους δρόμους, στιγμές γαλήνης και στοχασμού...
Μήνυμα αγάπης κι' αδελφосύνης στον κόσμο στέλνεις, ενωτικό,
πρέσβη της γνώσης και της ειρήνης, μικρό χαρτάκι, σ' ευχαριστώ.

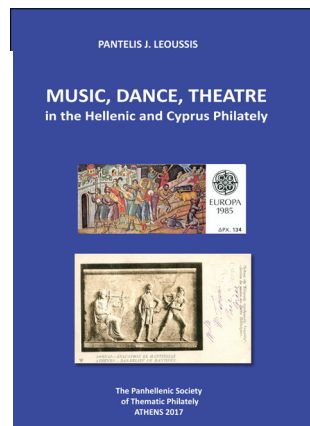
(Έκδοση του Συλλόγου μας)

BALKANFILA 2016 Χρυσό
ITALIA 2018 Μεγάλο Επίχρυσο

(Έκδοση Ελληνικών Ταχυδρομείων)

BALKANFILA 2016 Μεγάλο Επίχρυσο

(Έκδοση του Συλλόγου μας)

ITALIA 2018 Μεγάλο Επίχρυσο
EFIRO 2019 (Ρουμανία) Χρυσό
NOTOS 2021 Επίχρυσο

Ο "Θεματικός Φιλοτελιστής" έχει τιμηθεί με τα εξής μετάλλια:

EUROCUPRUM 2001 (Πολωνία) Χάλκινο, ΕΦΙΛΑ 2002 (Ελλάδα) Μεγάλο Αργυρό
TEMEX 2003 (Αργεντινή) Μεγάλο Αργυρό, BRNO 2005 (Τσεχία) Επάργυρο
JERUSALEM 2006 Αργυρό, BALKANFILA 2007 Μεγάλο Αργυρό, CHINA 2009 Αργυρό,
ANTVERPIA 2010 Αργυρό, BALKANFILA 2012 Μεγάλο Αργυρό, ΕΛΛΑΔΑ-ΚΥΠΡΟΣ 2013
Μεγάλο Αργυρό, ΚΥΠΡΟΣ -ΕΛΛΑΔΑ 2014 Μεγάλο Αργυρό, EFIRO 2019 Μεγάλο Επίχρυσο
NOTOS 2021 Επίχρυσο

Επισκεφτείτε την ιστοσελίδα μας:
www.thematic-philatelist.gr

Προς τους φίλους αναγνώστες...

Αγαπητοί φίλοι

Οι συνθήκες μας επέτρεψαν επιτέλους να πραγματοποιήσουμε την Γενική Συνέλευση του Συλλόγου μας που εκκρεμούσε επί διετία και να ανανεώσουμε το Διοικητικό μας Συμβούλιο με τις αρχαιρεσίες που ακολούθησαν. Τον αριθμό των 17 μελών που συμμετείχαν στην ψηφοφορία θεωρήσαμε ικανοποιητικό δεδομένων των συνθηκών, αλλά και λόγω της εκπρόθεσμης άφιξης αρκετών ψηφοδελτίων μελών της περιφέρειας, εξαιτίας των μεγάλων καθυστερήσεων των Ταχυδρομείων μας.

Η ανακοίνωση της έκθεσης "50 ΧΟΝΙΑ Φ .Ε. ΑΓΡΙΝΙΟΥ" από την Φιλοτελική Εταιρεία της όμορφης Αιτωλοακαρνανικής πόλης δίνει για το 2022 ένα ευχάριστο χρώμα στα φιλοτελικά πράγματα της χώρας μας και σίγουρα θα αποτελέσει το γεγονός αναφοράς αυτής της χρονιάς. Καλούμε όλα τα μέλη μας που έχουν τη δυνατότητα εκθεσιακής παρουσίας να τιμήσουν με την συμμετοχή τους αυτή την σημαντική διοργάνωση. Είναι μάλιστα ιδιαίτερη η χαρά μας που μετά από τόσο καιρό ένα σωματείο της περιφέρειας αποτολμά την διοργάνωση μιας Πανελληνίας Φιλοτελικής Έκθεσης συναγωνισμού. Οι ευχές μας για καλή δύναμη και επιτυχία θα συντροφεύουν τους διοργανωτές.

Χρόνια τώρα διατηρούμε εξαιρετικά χαμηλό το ποσό της ετήσιας συνδρομής μας, στην προσπάθεια να μην αποτελεί αυτή εμπόδιο για την συμμετοχή των μελών μας στο Σύλλογο. Ωστόσο, με τις συνεχείς αυξήσεις της δαπάνης εκτύπωσης του "Θεματικού Φιλοτελιστή", φθάσαμε σήμερα στο σημείο η συνδρομή να αρκεί οριακά για το τυπογραφείο. Το ζήτημα τέθηκε φυσικά στην πρόσφατη Γενική Συνέλευση, η οποία δέχτηκε ομόφωνα την πρόταση του προέδρου για μια μικρή αύξηση της τάξεως των 5 Ευρώ από το προσεχές έτος. Η νέα συνδρομή των 20 Ευρώ θα εξακολουθήσει να παραμένει η χαμηλότερη συναφών σωματείων, και μάλιστα με τέσσερες εκδόσεις περιοδικού ανά έτος.

Κατά τα άλλα, ο σύλλογός μας συνεχίζει όπως πάντα τις προσπάθειες διατήρησης του περιοδικού μας στο γνωστό του επίπεδο, τις επαφές με χώρες της Ευρώπης για την ανταλλαγή άρθρων, και την πρόθυμη προσφορά βοήθειας σε όσους νέους θεματικούς έχουν εκθεσιακές φιλοδοξίες και μας την ζητούν.

Σε ότι αφορά τις ομιλίες και τις ομαδικές εκδηλώσεις που επί χρόνια πραγματοποιούσαμε σε Πνευματικά Κέντρα της Αττικής, οι Δήμοι εξακολουθούν να είναι απρόθυμοι στη διοργάνωσή τους. Οι συνέπειες της πανδημίας δεν μας έχουν τελείως εγκαταλείψει. Υπομένουμε και περιμένουμε.

Καλό καλοκαίρι σε όλους

Ο πρόεδρος

ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΣ ΑΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΕΤΩΝ 2000-2001

Ομιλία του Προέδρου Παντελή Λεούση στη ΓΣ της 18/05/2022

Αγαπητοί φίλοι, μέλη του Συλλόγου μας.

Ευχαριστώ θερμά όλους εσάς που μας τιμάτε σήμερα με την παρουσία σας. Εσάς που σας αναγνωρίζουμε περισσότερο σαν φίλους παρά σαν μέλη, χάρη στην σπουδαία δυνατότητα του φιλοτελισμού να ενώνει του ανθρώπους και να συμβάλλει στη δημιουργία φιλικών σχέσεων.

Ευχαριστίες οφείλουμε επίσης στα λίγα “εκτός των τειχών” μέλη που μας έστειλαν τα ψηφιδέλια τους, συμβάλλοντας έτσι στην ικανοποίηση του σχετικού γράμματος του καταστατικού μας, και στην εύρυθμη λειτουργία του συλλόγου μας.

Μετά από την πολύμηνη παρουσία της πανδημίας του κορονοϊού που αναστάτωσε τη ζωή μας, ανέτρεψε τις συνθήκες μας και σχεδόν αδρανοποίησε τους ρυθμούς μας, ο σημερινός διοικητικός απολογισμός έχει πολύ λίγα να αναφέρει. Οι ούτως ή άλλως λίγες δραστηριότητες του συλλόγου μας διακόπηκαν βάνουσα. Λίγες, αλλά εκδηλώσεις που αγαπήθηκαν και προσέλκυαν μέλη και φίλους. Η καθιερωμένη ετήσια γιορτή της κοπής της βασιλόπιτας, για παράδειγμα, που την οργανώναμε επί χρόνια σε συνεργασία με τους «Φιλοτελιστές των Αθηνών» του αείμνηστου Βασίλη Σεκόπουλου, και την οποία διανθίζαμε με θεματική φιλοτελική ομιλία, μας έλειψε. Τόσο σε εμάς, όσο και σε πολλούς φίλους που αναφέρονται σε αυτή ως ευχάριστη ανάμνηση. Η ελπίδα μας είναι να είμαστε καλά και να επανέλθουμε με τον καινούργιο χρόνο.

Μία άλλη εκδήλωση ήταν οι θεματικές ομιλίες μας στα διάφορα πνευματικά κέντρα σε δήμους γύρω από το κέντρο. Νέα Φιλαδέλφεια, Ηράκλειο, Μαρούσι, Πεύκη κλπ. Είχαμε έτσι την ευκαιρία να παρουσιάσουμε τη μαγεία του γραμματοσήμου και του θεματικού φιλοτελισμού και σε μη μνημένο κοινό, πάντα με την -δυστυχώς φρούδα- ελπίδα ότι κάποιοι θα ενταχθούν στην φιλοτελική μας οικογένεια. Αξίζει εδώ να σημειωθεί ότι όταν άρχισαν οι απαγορεύσεις λόγω της πανδημίας, υπήρχαν τρεις τέτοιες ομιλίες προγραμματισμένες σε δύο πνευματικά κέντρα και στο εντευκτήριο μιας δημοτικής βιβλιοθήκης.

Δίνοντας συνέχεια στα δυσάρεστα, δεν θα μπορούσα να μην αναφερθώ στην απογοήτευση που νιώσαμε για την τόσο μικρή παρουσία θεματικών εκθεμάτων στην σπουδαία έκθεση ΝΟΤΟΣ 2021. Με μόνη την παρουσία δύο συλλογών του Γραμματέα μας Κ. Χριστοδουλίδη, μιας του Αντιπροέδρου μας Χρήστου Γκόκα και δύο βιβλίων φιλοτελικής φιλολογίας, έκδοσης του συλλόγου μας, μόνο απογοήτευση μπορεί να νιώσει κανείς. Διότι εδώ και 22 χρόνια δεν σταματήσαμε ποτέ τις προσπάθειες ενημέρωσης των μελών μας για τα «πώς και τι» του θεματικού φιλοτελισμού. Με τακτική αρθρογραφία στο περιοδικό μας, με την πολυσέλιδη έκδοση του «Εγχειριδίου του Θεματικού Φιλοτελισμού», αλλά και με την πρόθυμη διαπροσωπική βοήθεια σε κάθε συλλέκτη που μας την ζήτησε, οι προσδοκίες μας δεν θα μπορούσαν να ικανοποιηθούν με μόνο δύο συμμετοχές θεματικών εκθετών. Αυτή η δυσαναλογία μεταξύ προσπαθειών και αποτελέσματος μας λυπεί ειλικρινά.

Τη δύσκολη περίοδο που διανύσαμε την τελευταία διετία, το μόνο που μας κράτησε ζωντανούς φιλοτελικά είναι η αδιάκοπη κυκλοφορία του περιοδικού μας, του Θεματικού Φιλοτελιστή. Αν ανατρέξουμε μάλιστα στην ιστορία του περιοδικού φιλοτελικού τύπου της χώρας μας, τα 89 τεύχη του, που μεταφράζονται σε 22 χρόνια αδιάκοπης κυκλοφορίας, το κατατάσσουν ήδη ως ένα από τα μακροβιότερα ελληνικά περιοδικά. Ένα περιοδικό που διδάσκει φιλοτελικά, μορφώνει εγκυκλοπαιδικά, ψυχαγωγεί και, πάνω απ’ όλα, διαβάζεται. Το φιλοτελικό έντυπο που είναι φανερό ότι αγαπήθηκε από τους αναγνώστες του.

Κάτι που επίσης μας κάνει υπερήφανους είναι το ότι ο Θεματικός Φιλοτελιστής συμπεριλαμβάνεται μεταξύ των δύο-τριών καλύτερων θεματικών περιοδικών της Ευρώπης, τόσο από πλευράς ύλης, όσο και εμφάνισης. Συγκρινόμενο μάλιστα με περιοδικά φιλοτελικών εταιρειών που διαθέτουν πολλαπλάσιο αριθμό μελών και με σαφώς μεγαλύτερες οικονομικές δυνατότητες.

Σημαντική είναι η συμβολή σε αυτή την επιτυχία και των λίγων -είναι αλήθεια- μελών μας που με τα όμορφα άρθρα τους βοηθούν το έργο μας, όπως ο Δημήτρης Βαρελάς, ο Γιάννης Σπαντιδάκης και άλλου με λιγότερο συχνές συμμετοχές. Τους ευχαριστούμε, περιμένουμε πάντα τις συνεργασίες τους και καλούμε όλα τα μέλη μας να κάνουν το ίδιο. Οι σελίδες του περιοδικού μας είναι στη διάθεση όλων.

Η γενική κατάσταση που επικρατεί στον ελληνικό φιλοτελισμό, η γενικότερη απαξίωση του γραμματοσήμου και η δραματική ελάττωση των φιλοτελιστών, τόσο εξαιτίας των τεχνολογικών εξελίξεων όσο και της φιλοτελικής πολιτικής των ταχυδρομείων μας, αλλά και της γενικότερης οικονομικής κατάστασης της χώρας, δεν ήταν δυνατό να αφήσουν αλώβητο και το σύλλογό μας. Κάθε μέλος που φεύγει για το μεγάλο ταξίδι δύσκολα αντικαθίσταται, με αποτέλεσμα ο αριθμός των μελών μας να έχει αρκετά μειωθεί σε σχέση με τα προηγούμενα χρόνια.

Ένα ακόμη δυσάρεστο είναι και η μεγάλη αύξηση του κόστους εκτύπωσης του περιοδικού μας. Το τελευταίο τεύχος προσέγγισε την τιμή των τριών Ευρώ, με αποτέλεσμα η μικρή συνδρομή των μελών να μην καλύπτει πλέον το κόστος λειτουργίας του συλλόγου μας, όπως θα δούμε σε λίγο και στον οικονομικό απολογισμό. Και μάλιστα, χωρίς να χρεώνονται στο σύλλογο άλλες δαπάνες εκτός από τα εκτυπωτικά του περιοδικού, τα μέχρι πρότινος έξοδα αποστολής του και μία συνδρομή σε φιλοτελικό περιοδικό του εξωτερικού, την οποία πάψαμε να καταβάλλουμε από εφέτος. Αυτό μας αναγκάζει να προτείνουμε την αύξηση της ετήσιας συνδρομής κατά 5 € από τον επόμενο χρόνο. Με 4 τεύχη του περιοδικού μας ετησίως, η συνδρομή μας θα παραμείνει και πάλι η μικρότερη από όλα τα συναφή αδελφά σωματεία.

Σε ότι αφορά την μεταφρασμένη έκδοση στα αγγλικά του βιβλίου «Μουσική, Θέατρο, Χορός στον Ελληνικό και Κυπριακό Φιλοτελισμό» που κυκλοφόρησε με επιτυχία στα ελληνικά σε έκδοση των Ελληνικών Ταχυδρομείων, παρά τις προβλέψεις μας και την προβολή της σε φιλοτελικά περιοδικά της Ιταλίας, της Γαλλίας, του Βελγίου και της Γερμανίας, διατέθηκαν ελάχιστα αντίτυπα και ήταν εμπορική αποτυχία. Ελπίδα για την διάθεσή της είχαμε στηρίξει στην παρουσία ξένων στη ΝΟΤΟΣ 2021. Ωστόσο, μετά τις περιπέτειες αλλαγής του τόπου διεξαγωγής της έκθεσης, χώρος στο Ζάππειο Μέγαρο για να εκτεθεί και να διατεθεί δεν υπήρχε.

Σε ότι αφορά στην ιστοσελίδα μας, η μόνη ενημέρωση που της γίνεται τα τελευταία χρόνια είναι οι νέες εκδόσεις Ελλάδας και Κύπρου και τα «Περιεχόμενα του περιοδικού μας», στα οποία υπάρχει πλήρες ευρετήριο των τίτλων όλων των άρθρων που δημοσιεύτηκαν στα μέχρι σήμερα 89 τεύχη, τόσο στα ελληνικά όσο και στα αγγλικά. Δυστυχώς, κανένα από τα μέλη μας δεν έχει τη δυνατότητα να την υποστηρίξει περισσότερο.

Σε διεθνές επίπεδο, οι τακτικές συνεργασίες μας συνεχίστηκαν όπως πάντα, κυρίως με τους θεματικούς συλλόγους τριών χωρών: Ιταλίας, Γαλλίας και Βελγίου. Κύριο αντικείμενο της συνεργασίας οι ανταλλαγές πληροφοριών και άρθρων. Ένα τέτοιο παράδειγμα είναι και η πρόσφατη δημοσίευση από ιταλικό μουσικο-φιλοτελικό περιοδικό δύο πολυσέλιδων άρθρων μας μουσικού ενδιαφέροντος, ενώ δύο ιταλικές ιστοσελίδες μας ζητούν συνεχώς και αναδημοσιεύουν άρθρα από τον Θεματικό Φιλοτελιστή.

Παρά τις τόσες αντιξοότητες, δεν χάνουμε πάντως την αισιοδοξία μας για την επάνοδο στην κανονικότητα των χρόνων προ της πανδημίας. Ο Σύλλογός μας θα μάχεται πάντα για το καλύτερο.

Με την ευκαιρία, θα ήθελα να σας παρουσιάσω τα δύο νέα υποψήφια μέλη του ΔΣ μας. Είναι οι δύο καλοί συλλέκτες και φίλοι Λευτέρης Τούντας και Λίνος Κουντουράς. Είμαι βέβαιος ότι η συμμετοχή τους θα βοηθήσει περαιτέρω το σύλλογό μας.

Ευχαριστώ τα μέλη του απερχόμενου Δ.Σ., όπως και όλα τα μέλη μας απ' άκρη σ' άκρη της χώρας, για τη στήριξή τους. Ευχαριστώ την Ένωση Ελλήνων Συλλεκτών Καρτών Μάξιμου και το μέλος μας, φίλο πρόεδρο Νίκο Μαλλούχο, για την πρόθυμη προσφορά του χώρου της σημερινής εκδήλωσης. Τέλος επαναλαμβάνω τις θερμές ευχαριστίες μου προς όλους εσάς που μας τιμήσατε με τη σημερινή παρουσία σας.

Το φτερό

Σύμβολο της ελαφράδας, της απαλότητας, της φινέτσας και της ηδονής, το φτερό έχει συνδεθεί με τρεις βασικές χρήσεις του ανθρώπου: Τον στολισμό, τη γραφή και την αντιμετώπιση του κρύου. Οι άνθρωποι είχαν πάντα μια ιδιαίτερη σχέση με τις «φορεσιές» που καλύπτουν το δέρμα των πτηνών.

Όταν σκεφτόμαστε τον διακοσμικό ρόλο των φτερών, η πρώτη εικόνα που έρχεται στο μυαλό μας είναι των Αμερικανών Ινδιάνων.

Αλλά πολύ πριν από αυτούς, οι αρχαίοι Αιγύπτιοι και Κινέζοι χρησιμοποιούσαν φτερά από το 3.000 π.Χ. για να φτιάχνουν τις βεντάλιες τους.

Στη θρησκεία της αρχαίας Αιγύπτου, συναντάμε την θεά Μάατ να φορά φτερά στρουθοκαμήλου (βλέπε εικόνα τίτλων). Περίπου την ίδια εποχή, οι διάφοροι προκολομβιανοί πολιτισμοί χρησιμοποιούσαν τα φτερά ως διακοσμτικό στοιχείο ή ως διακριτικό σημάδι κοινωνικής τάξης. Τα φτερά χρησιμοποιούνταν επίσης για την κόμμωση, αλλά και για να στολίσουν ντέφια, ρούχα, περιδέραια κ.λπ. Οι Αμερινδιάνοι χρησιμοποιούσαν επίσης τα φτερά του κόνδορα στην παραδοσιακή ιατρική, για δαγκώματα φιδιών, στειρότητα και βήχα, και πίστευαν ότι το φτερό του αετού φέρνει σοφία στον χρήστη του και ότι αντιπροσώπευε τον πνευματικό αγγελιοφόρο μεταξύ θεών και ανθρώπων. Τον 16ο αιώνα δημιουργούσαν αληθινούς θρησκευτικούς πίνακες σε ψηφιδωτό από πούπουλα. Επιπλέον, οι Αζτέκοι και οι Μάγια χρησιμοποιούσαν επίσης

βεντάλιες φτερών.

Μόλις μερικές εκατοντάδες χρόνια μετά τους Αιγύπτιους ή τους Αμερινδιάνους, οι Έλληνες και οι Ρωμαίοι άρχισαν να διακοσμούν τα κράνη τους με φτερά. Στην αρχαία ρωμαϊκή θρησκεία, φτερά ή κοσμήματα φτιαγμένα από φτερά τοποθετούνταν στα ιερά της Ήρας, της βασίλισσας των Θεών και της βασίλισσας του ουρανού.

Αυτή η παράδοση υπήρχε και στην ελληνική λατρεία της Ήρας. Η μυθολογία μας αναφέρει ότι η Ήρα ήταν αυτή που τοποθέτησε τα «μάτια» στα φτερά του παγωνιού. Γι' αυτό και στη Ρώμη τα φτερά παγωνιού συμβόλιζαν την σύζυγο του Δία, αφού η ομορφιά της βρισκόταν κυρίως στα μάτια της.

Μεταξύ των Ελλήνων, η θεωρία των τεσσάρων στοιχείων που θεσπίστηκε από τον Εμπεδοκλή τον 4ο αι. π.Χ., είχε δημιουργήσει έναν ολόκληρο συμβολισμό με το φτερό, συνδέοντάς το με τον αέρα ή με την αναπνοή, που με τη σειρά της είναι σύμβολο της ζωής.

Τα φυσικά φτερά δεν φοβούνται το νερό, την υγρασία ή το φως, και τα χρώματά τους ποικίλλουν ανάλογα με το φωτισμό. Όμως όσοι τα χρησιμοποιούσαν για στολίδι είχαν από πολύ νωρίς την ιδέα να τα χρωματίσουν. Έτσι, ορισμένοι Ινδιάνοι της Νότιας Αμερικής ανέπτυξαν σχετικές τεχνικές, μία από τις οποίες συνίστατο στο μάδημα των πουλιών και στη συνέχεια στην κάλυψη του σώματός τους με φυτικές ουσίες, χάρη στις οποίες τα φτερά που αναπτύσσονταν ξανά είχαν δι-

αφορετικό χρώμα.

Μετά την ανακάλυψη της Αμερικής και των λαών της, τα φτερά άρχισαν να λάμπουν στην ευρωπαϊκή μόδα. Τα μεγάλα χρωματιστά φτερά ορισμένων πτηνών, όπως η στρουθοκάμηλος και ο καζουάριος, θα χρησιμοποιηθούν ως διακοσμητικά στοιχεία σε ρούχα και θεατρικά κοστούμια, καθώς και σε καπέλα και χεντίσματα.

Στο πέρασμα των αιώνων, θα εμφανιστούν διάφορες μόδες: Υπό τον Ερρίκο Η', προτιμούνταν τα μικρά φτερά για να τονίζουν τα άλλα αξεσουάρ, ενώ στα χρόνια του Καρόλου Β' και Ερρίκου Δ', τα φτερά κοσμούσαν πλουμιστά καλύμματα κεφαλής. Τα μακριά πλουμιστά κασκόλ, φτιαγμένα από φτερά στρουθοκαμήλου, γαλοπούλας, κόκορα ή πελεκάνου μαραμπού, εμφανίστηκαν ήδη από τον 17ο αιώνα. Μέχρι τον 19ο αιώνα, τα καλύτερα, σπανιότερα και ακριβότερα φτερά είχαν γίνει το σύμβολο υψηλής κοινωνικής θέσης. Την ίδια εποχή, πλανόδιοι πωλητές στο του Παρισινού Καρναβαλιού πουλούσαν μακριά φτερά παγωνιού για να γαργαλούν τους περαστικούς. Μια πρακτική που θα εκδιωχθεί από την αστυνομία και τελικά θα εκλείψει.

Προς τα τέλη του 19ου αιώνα, η χρήση των φτερών στη μόδα είχε γίνει τόσο σημαντική, σε σημείο που είχε αποκτήσει πραγματική βιομηχανική υπόσταση. Τα φτερά των θαλάσσιων πτηνών εκτιμούνταν ιδιαίτερα λόγω της ανθεκτικότητάς τους. Αυτό ωστόσο είχε ως αποτέλεσμα να θεωρηθεί η βιομηχανία φτερών ως ένας από τους παράγοντες μείωσης των πληθυσμών τους σε πολλά μέρη του Βόρειου Ατλαντικού. Γι' αυτό και στη συνέχεια ελήφθησαν μέτρα για να διασφαλιστεί

ότι θα χρησιμοποιούνται μόνο φτερά οικόσιμων πτηνών.

Σήμερα, οι Ινδιάνοι της Βόρειας Αμερικής χρωματίζουν τα φτερά της γαλοπούλας με μελάνι για να φτιάξουν τα καλύμματα κεφαλής που πουλάνε στους τουρίστες. Τούτο διότι η κατοχή πραγματικών φτερών αετού απαγορεύεται πλέον. Η βαφή φτερών ή η κατασκευή τεχνητών φτερών ενθαρρύνεται επίσης σε ορισμένες κοινότητες, με στόχο τη διάσωση ειδών που απειλούνται με εξαφάνιση, όπως ο κυανόχρυσος μακάο της Βολιβίας. Εκτός από τη χρήση του για αισθητικούς ή αλληγορικούς σκοπούς, πολύ παλιά χρησιμοποιούσαν τα πτερώγια του ως όργανα γραφής (πένα). Ήταν το κύριο εργαλείο γραφής στη Δύση μέχρι τον 19ο αιώνα. Το ίδιο συνέβαινε και με το πτερώγιο της χήνας στους Ρωμαίους. Αργότερα όμως προτίμησαν το calamus (καλάμι κομμένο μυτερό).

Θα καθιερωθεί από τον 5ο αιώνα μ.Χ. και θα κυριαρχήσει σε ολόκληρη την περίοδο του Μεσαίωνα και της Κλασικής περιόδου.

Εάν το πτερώγιο του πουλιού αντικατέστησε σταδιακά στη Δύση το στυλό από καλάμι μεταξύ του 6ου και 9ου αι., ήταν επειδή επέτρεπε να γράφει κανείς στην περγαμηνή με λεπτές γραμμές και επειδή η ευελιξία του διευκόλυε πα-

χύτερη ή λεπτότερη γραφή. Το Τα πτερώγιο που χρησιμοποιήθηκαν τότε πιο συχνά ήταν της χήνας. Τα πτερώγια κορακιού, αγριόγαλου και πάπιας χρησιμοποιήθηκαν επίσης για λεπτή γραφή, ενώ τα εκείνα του γύπτα και του αετού ήταν κατάλληλα για τη γραφή σε φαρδιές πινελιές.

Ταυτόχρονα, η μεταλλική μύτη υπήρχε ήδη στην αρχαιότητα: χάλκινες μύτες βρέ-

θηκαν στην Αίγυπτο, μπρούτζινες μύτες στη Ρώμη και χρυσές και ασημένιες μύτες στο Μεσαίωνα. Αλλά η κακή ευελιξία τους και η κακή τους αντοχή στη διάβρωση που προκαλείται από το μέλανι δεν τους επέτρεψαν να εκθρονίσουν το στυλό. Ωστόσο, η εμφάνιση νέων ειδών χάλυβα με την απαραίτητη αντοχή και ευελιξία, θα επιτρέψει επιτέλους στο μεταλλικό φτερό να εκδικηθεί το φτερό του πουλιού και να κατακτήσει τον κόσμο. Αυτοί οι πρώτοι χάλυβες κατασκευάστηκαν στο Μπέρμιγχαμ γύρω στο 1820 και από το 1835 άρχισαν να εξάγονται αγγλικές μεταλλικές μύτες σε όλο τον κόσμο για να αντικαταστήσουν το στυλό και το στυλό από καλάμι.

Σήμερα, η κύρια χρήση του φτερού εντοπίζεται στον τομέα της κατασκευής μονωτικών ενδυμάτων, υπνόσακων, παπλωμάτων, μαξιλαριών κλπ., εκμεταλλευόμενη έτσι τον απαλό και ζεστό χαρακτήρα των φτερών. Γι' αυτή τη χρήση χρησιμοποιούνται τα μικρά ελαφριά φτερά που σχηματίζουν το δευτερεύον φτέρωμα των υδρόβιων πτηνών. Λαμβάνονται κυρίως από πουλερικά με νηκτική μεμβράνη στα πόδια, όπως χήνες ή πάπιες, που προέρχονται από βιομηχανικής εκτροφής πουλερικών. Φυσικά, τα πούπουλα ορισμένων ειδών είναι καλύτερης ποιότητας από άλλα και, ως εκ τούτου, αρκετές χώρες έχουν θεσπίσει νομοθεσία για την προστασία των καταναλωτών. Όσο μεγαλύτερη είναι η ποσότητα των πούπουλων, τόσο μεγαλύτερη εί-

ναι η αξία του προϊόντος, με τα λευκά φτερά να είναι ιδιαίτερα τα πιο περιζήτητα.

Τα ρούχα και τα προϊόντα που κατασκευάζονται από φτερά θεωρούνται γενικά ως ποιοτικά και η ζήτησή τους αυξάνεται. Ευτυχώς, η παραγωγή πουλερικών παραμένει μεγάλη λόγω των μεγάλων αριθμών πουλερικών που εκτρέφονται παράγονται στην πτηνοτροφία.

Δεν θα πρέπει πάντως να ξεχάσουμε και τα φτερά και τα πούπουλα που αποτελούν τα βασικά υλικά για την κατασκευή μυγών που χρησιμοποιούν οι ψαράδες με καλάμι, ήδη από τον 2ο αιώνα! Επιπλέον, τα φτερά του κολιμπρί χρησιμοποιούνταν για την κατασκευή τεχνητών λουλουδιών, ενώ οι πρώιμες μπάλες, συμπεριλαμβανομένων των μπάλες του γκολφ, ήταν στην πραγματικότητα κυκλικές δερμάτινες θήκες γεμισμένες με φτερά.

Είτε χρησιμοποιείται για την ομορφιά του, τον συμβολισμό του, την απαλότητά του, τη ζεστασιά ή την άνεσή του, το φτερό έχει διασχίσει ολόκληρη την ιστορία της ανθρωπότητας, αφήνοντας ανεξίτηλα το σημάδι του. Στις μέρες μας, τα φτερά ανακτούν μέρος της πρωταρχικής τους λειτουργίας, στολίζοντας ρούχα, κοσμήματα, εσώρουχα, εσάρπες ή διακοσμητικά

αντικείμενα. Ένα ολόκληρο σύμπαν χρωμάτων και αισθήσεων!

Παντελής Λεούσης

Borsalino

Κατασκευαστές καπέλων, βιοτέχνες και βιομηχανοί υπάρχουν πολλοί στην ιστορία της πιλοποίας. Κανείς όμως δεν έφτασε στο επίπεδο του Τζουζέπε Μπορσαλίνο και στην τεράστια φήμη των καπέλων του.

Ξεκίνησε κάπου στα 1857, με ένα εργαστήριο στην Αλεξάνδρεια της Ιταλίας, το οποίο γρήγορα εξελίχθηκε σε βιομηχανία που εγκαταστάθηκε το 1888 σε άλλο σημείο της ίδιας πόλης. Στα χρόνια αυτά, η εταιρεία του παρήγαγε 2.500 καπέλα την ημέρα.

Δύο χρόνια μετά ήρθε η πρώτη μεγάλη διεθνής αναγνώριση των προϊόντων του. Κέρδισε το Grand Prix ποιότητας στη Διεθνή Έκθεση του Παρισιού του 1900, με συνέπεια τα καπέλα Μπορσαλίνο να αποκτήσουν παγκόσμια φήμη.

Αυτή η επιτυχία συνέπεσε ωστόσο με το θάνατο του Τζουζέπε στα 64 του χρόνια, και τη διαδοχή του από το γιό του Τερέσιο Μπορσαλίνο, ο οποίος εγκαινίασε ένα νέο εργοστάσιο καπέλων χρησιμοποιώντας πάντα το οικογενειακό όνομα.

Την παραμονή του Α Παγκοσμίου Πολέμου, η εταιρεία παρήγαγε περίπου 2.000.000 καπέλα ετησίως. Η κατασκευή απασχολούσε περισσότερους από 2.500 υπαλλήλους, αντιπροσωπεύοντας έναν σημαντικό πόρο της οικονομίας της πόλης του Πιεμόντε. Στο εξωτερικό, η μάρκα εξαπλώθηκε παντού, κατακτώντας τις πιο σημαντικές αγορές: της Βρετανίας, αλλά ειδικά τις ΗΠΑ, όπου τα καπέλα που παράγονταν στην Αλεξάνδρεια υιοθετήθηκαν από τους αστέρες του Χόλυγουντ.

Η συρρίκνωση της εταιρείας επήλθε το 1950, συνδυασμένη με την αρχή της πτώσης

των πωλήσεων καπέλων. Τώρα, το καπέλο Μπορσαλίνο μετατρέπεται από μαζικό προϊόν σε αντικείμενο πολυτελείας.

Το 1987 το εργοστάσιο καπέλων μετακόμισε από το ιστορικό κέντρο της Αλεξάνδρειας σε ένα προάστια της πόλης και ο τελευταίος απόγονος της οικογένειας Μπορσαλίνο, Βιτόριο Βακαρίνο, πούλησε την εταιρεία σε μια ομάδα επιχειρηματιών του Μιλάνου. Στη δεκαετία του '90 η εταιρεία άλλαξε το ιδιοκτησιακό καθεστώς της αρκετές φορές για να αγοραστεί τελικά από τον επιχειρηματία Marco Marengo, που συμμετείχε σε μια χρηματοοικονομική συμφωνία 3,5 δισ. ευρώ.

Στις 18 Δεκεμβρίου 2017, η εταιρεία κηρύχθηκε σε πτώχευση, οπότε πέρασε στα χέρια ενός Ιταλο-ελβετου επιχειρηματία, συνεχίζοντας την παραγωγή και διατηρώντας όλες τις θέσεις εργασίας.

Είναι γνωστό ότι οι Ορθόδοξοι Εβραίοι συνηθίζουν να καλύπτουν το κεφάλι με μαύρο καπέλο, αναγνωριστικό της θρη-

σκευτικότητάς τους. Ενδιαφέρον έχει ότι οι περισσότεροι φορούν Μπορσαλίνο. Αυτή η προτίμηση είναι τόσο κοινή, ώστε τα μαύρα καπέλα αυτού του στυλ άλλων κατασκευαστών ονομάζονται και αυτά «borsalino».

Τέλος, η απογείωση της δόξας της εταιρείας ήλθε όταν χορήγησε την άδεια να δοθεί το όνομά της σε δύο ταινίες του 1970 και 1972, με τους Αλέν Ντελόν και Ζαν-Πολ Μπελμοντό. Ήταν η πρώτη μάρκα πολυτελείας που έδωσε το όνομά της σε ταινίες. Στο μεταξύ, Μπορσαλίνο είχαν φορέσει ο Χάμφρεϊ Μπόγκαρτ στην «Καζαμπλάνκα», ο Μαστρογιάνι στην ταινία «8 ½» του Φελίνι, κλπ.

Λ. Κ.

Έκδοση για τα 160 χρόνια από την ίδρυση της εταιρείας

Ο Κέδρος του Λιβάνου

Ο Κέδρος είναι κωνοφόρο δασικό είδος δένδρου με πολλαπλή οικολογική και δασολογική σημασία και όχι μόνο. Ανήκει σε ένα γένος με τρία είδη που αναπτύσσονται στην περιοχή της Μεσογείου και των Ιμαλαίων, αλλά το κυριότερο και γνωστότερο εξ αυτών, ο Κέδρος του Λιβάνου, εξαπλώνεται κυρίως στην Νοτιοανατολική Μεσόγειο και Μέση Ανατολή (Κιλικία Νότιας Τουρκίας, Λίβανος, Συρία, Ιράκ, Κύπρος κ.ά). Το είδος αυτό περιλαμβάνει πανύψηλα και ευθυτενή άτομα, φύλλωμα γλαυκοπράσινο που σχηματίζει κόμη με κωνική ανάπτυξη και κορμό που μπορεί να ξεπεράσει σε διάμετρο τα δέκα μέτρα όντας εξαιρετικά μακρόβιο.

Η παρουσία του στον γεωγραφικό χώρο της Μέσης Ανατολής αρχίζει από το 3000 π.Χ. και αναφέρεται σε ένα από τα πρώτα λογοτεχνικά έργα της ανθρωπότητας το Έπος του Γκιλγκαμές, βασιλιά των Σουμερίων. Η ιστορική αναφορά του συνεχίζεται και στην Παλαιά Διαθήκη που αποτελεί και την ιστορία των Ιουδαίων.

Ο Μωυσής έδωσε εντολή στους ιερείς του να χρησιμοποιήσουν τον φλοιό του δένδρου εναντίον της λέπρας, αλλά και στην τελετή της περιτομής. Ο περίφημος ναός του Σολομώντα, του οποίου την κατασκευή ξεκίνησε ο πατέρας του Δαυίδ και ολοκλήρωσε ο ίδιος, κατασκευά-

στηκε εξ ολοκλήρου από ξύλο που προερχόταν από τα δάση των κέδρων της περιοχής.

Οι χιλιάδες δούλοι του βασιλιά Σολομώντα εργάστηκαν επί επτά χρόνια για την ολοκλήρωση του Ναού και χρειάστηκαν άλλα δεκατρία για την ανέγερση του εντυπωσιακού ανακτόρου του από την ίδια ξυλεία.

Οι Αιγύπτιοι χρησιμοποιούσαν το εισαγόμενο ξύλο του κέδρου για την κατασκευή θρόνων, σαρκοφάγων, βωμών, πλοίων, λόγω της εξαιρετικής ποιότητας του, αλλά και της ευωδίας που εκπέμπει, και παράλληλα χρησιμοποιούσαν ακόμη και την ρητίνη που περιέχει κατά την διαδικασία της μουμιοποίησης των Φαραώ.

Οι Έλληνες, οι Ρωμαίοι αλλά και οι θαλασσοπόροι Φοίνικες τον προτιμούσαν στην κατασκευή καταρτιών πλοίων. Αναφέρεται ακόμη και η χρήση της ξυλείας από Κέδρο στην κατασκευή του ναού της Αρτέμιδας στην Έφεσο, ενός από τα επτά θαύματα του αρχαίου Κόσμου. Όλα αυτά τα χαρακτηριστικά έκαναν το

ευγενές και μεγαλόπρεπο αυτό δένδρο δημοφιλές σε όλους τους λαούς της περιοχής και δίκαια ο προφήτης Ησαΐας τον αναφέρει σαν την «δόξα του Λιβάνου» και χρησιμοποιεί τον Κέδρο σαν παράδειγμα για να παρουσιάσει την υπερφάνεια του κόσμου. Οι Ασύριοι θεωρούσαν το δένδρο αυτό ιερό και

πίστευαν στην θεραπευτική δύναμη των κουκουναριών του.

Διεθνές Φεστιβάλ Κέδρων!

Ο πανέμορφος Μεγάλος Κέδρος χιονισμένος.

Αλλά και ένας τολμηρός μύθος έχει τη θέση του εδώ. Αναφέρεται ότι ο Σηθ, τρίτος γιός του Αδάμ και της Εύας, έλαβε από τον Άγγελο – φρουρό της Εδέμ τρεις σπόρους από κυπαρίσσι, ελιά και κέδρο. Από τα δένδρα που προέκυψαν μετά από 5000 χρόνια κατασκευάστηκε ο Σταυρός όπου σταυρώθηκε ο Ιησούς και του οποίου το κάθετο στοιχείο ήταν από κέδρο, το οριζόντιο από ελιά και τέλος η επιγραφή INBI γράφτηκε επάνω σε ξύλο από κυπαρίσσι. Η ίδια δοξασία με παραλλαγές αναφορικά με τον κέδρο ή άλλα είδη ξύλου συναντάται και σε διάφορα μέρη της πατρίδας μας.

Στο διατηρούμενο σήμερα δάσος των κέδρων στον Λίβανο λέγεται ότι υπήρχαν χαραγμένα στους φλοιούς των δένδρων τα ονόματα των στρατιωτών του Μεγάλου Αλεξάνδρου, όταν πέρασε από εκεί προς Αίγυπτο κατά την μεγάλη εκστρατεία του. Το δάσος αυτό, μέρος του οποίου ονομάζεται Δάσος των Κέδρων του Θεού, βρίσκεται στο όρος Μαχμάλ σε υψόμετρο 1920 μ., αποτελούμενοι από άτομα ηλικίας άνω των 1500 ετών. Το δάσος αυτό τελεί υπό την προστασία του Πατριάρχη του Λιβάνου και έχει κηρυχθεί από την UNESCO μνημείο παγκόσμιας κληρονομιάς, δεδομένου ότι από την Βυζαντινή εποχή μέχρι σήμερα έχει κινδυνεύσει πολλές φορές, κυρίως από υλοτομικές επιδρομές.

Για το κράτος του Λιβάνου απέκτησε τέτοια σημασία, ώστε η σημαία του κράτους έχει στο

κέντρο της ένα καταπράσινο Κέδρο, αλλά ο Κέδρος αποτελεί και σήμα εμπορικών εταιρειών, εθνικών αερογραμμών κλπ.

Στην φαρμακευτική επιστήμη ο χυμός του δένδρου έχει διουρητικές και μικροβιοκτόνους ιδιότητες, ενώ στην λαϊκή θεραπευτική χρησιμοποιείται εναντίον των εγκαυμάτων. Σήμερα κυκλοφορούν πολλά σκευάσματα για δερματολογικά, μειώσεως στρεσογόνων καταστάσεων, υποβοηθάει τον διαλογισμό κ.ά.

Ίσως πολλοί αναγνώστες θεωρούν ότι ο Κέδρος αναπτύσσεται αυτοφυής στην Ελλάδα, πέραν από τα φυτά που εισάγονται για καλλωπιστικούς λόγους. Κατά την συνηθισμένη πρακτική που επικρατεί σε πολλές χώρες, κάποιο φυτό έχει πολλές τοπικές ονομασίες αλλά και πολλά φυτά απαντώνται με την ίδια ονομασία. Αυτό συμβαίνει και με τον ελληνικό κέδρο. Το όνομα δίνεται και χρησιμοποιείται σε πολλά μέρη της πατρίδας μας (Πελοπόννησος, Γαύδος, Χρυσή, Ελαφονήσι κ.α.) για το είδος Άρκευθος, με το όνομα θαλασσόκεδρο (Juniperus oxycedrus), σε παραλιακές τοποθεσίες ή σε ορεινές περιοχές με το όνομα Αγριόκεδρο ή Αγριοκυπάρισσο (J. Drupacea, J. communis κ.ά.). Τα είδη αυτά αναφέρονται και από τον πατέρα της Βοτανικής Θεόφραστο με το όνομα Άρκευθος, αλλά και από τον Διοσκουρίδη ως κέδρος μικρά ακανθώδης.

Γιάννης Σπαντιδάκης
Γεωπόνος - Κηποτέχνης

Ο κέδρος του Λιβάνου απαντάται ως σύμβολο της χώρας, έμβλημα της σημαίας, επάνω σε ολυμπιακά μετάλλια, ακόμα και ως σύμβολο της Δικαιοσύνης. Ποτέ, καμία χώρα, δεν απεικόνισε ένα δέντρο ή ένα εθνικό σύμβολο σε τόσο πολλά γραμματόσημα.

Το μαγιό

Στη ρωμαϊκή αρχαιότητα, τα δημόσια λουτρά ήταν πολύ δημοφιλή και οι άνθρωποι λούζονταν εκεί γυμνοί. Αργότερα, στο Μεσαίωνα παίρναμε το μπάνιο μας φορώντας πουκαμίσια.

Στη Γαλλία, Βέλγιο και αλλού στη Δυτική Ευρώπη, η αριστοκρατία άρχισε να πηγαίνει στην παραλία από τα τέλη του 18ου αιώνα. Ωστόσο, χρησιμοποιούνταν τροχήλατες καμπίνες και το μαγιό φαινόταν για ελάχιστο διάστημα. Τα ρούχα κάλυπταν ολόκληρο το σώμα, το σκουφάκι στις γυναίκες ήταν απαραίτητο και στο κάτω μέρος της φορεσιάς προσαρμόζονταν βαράκια για να αποφευχθεί η αποκάλυψη των αστραγάλων.

Τα παραθαλάσσια θέρετρα, όπου σύχναζαν οι αστοί αναπτύχθηκαν στα μέσα του 19ου αιώνα. Οι καμπίνες εγκαθίστανται μόνιμα στην παραλία και τα μαγιό σιγά-σιγά γίνονται ελαφρώς πιο «αποκαλυπτικά».

Στα τέλη του 19ου αιώνα, οι γυναίκες έκαναν μπάνιο με κορσέδες και φαρδιά παντελόνια, ενώ οι άντρες φορούσαν κοστούμι μέχρι τις γάμπες και με μακριά μανίκια, καθώς ήταν ανεπίτρεπτο να φαίνεται ο κορμός τους γυμνός. Λίγο μετά, οι γυναίκες φορούσαν για μαγιό ένα ελαφρύ φόρεμα με λουλούδια μέχρι το γόνατο και από μέσα μία φαρδιά κυλόττα από το ίδιο ύφασμα.

Μετά από σύσταση γιατρών και υγιεινολόγων, στα θαλάσσια μπάνια των αρχών του 20ου αιώνα το μαγιό εξελίχτηκε σε ένα φαρδύ, μάλλινο, πιο άνετο φόρεμα, και ένα σκούφο στο κεφάλι.

Ωστόσο, αυτή η σταδιακή «απογύμνωση» γυναικών και ανδρών δεν άρμοζε στα γούστα και τους ηθικούς κανόνες της εποχής. Στην Αυστραλία, στις 20 Οκτωβρίου 1907, εκδόθηκε ένα διάταγμα που υποχρέωνε τους άνδρες να έχουν πιο σεμνή εμφάνιση στη θάλασσα. Τους επέβαλλε να φορούν πάνω από το μαγιό ένα είδος φαρδιάς φούστας, για να κρύβεται το φουσκωμα που προκαλεί το ανδρικό μόριο στο εμπρός μέρος του!

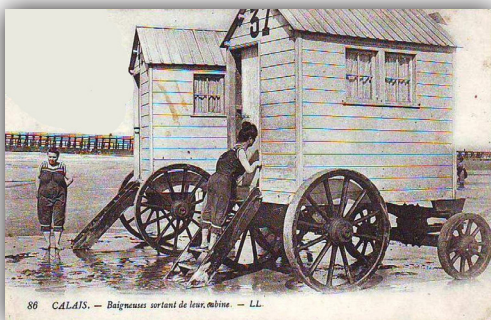
Με τη μανία που αναπτύχθηκε για το κολύμπι τα επόμενα χρόνια, στα ανδρικά μαγιό επέρχεται μία μικρή εξέλιξη: τα μπράτσα αποκαλύπτονται. Όχι όμως και οι κορμοί, οι οποίοι έπρεπε να παραμένουν καλυμμένοι, επί ποινή προστίμου!

Μια Αυστραλιανή πρωταθλήτρια κολύμβησης, η Ανέτ Κέλερμαν, δημιούργησε το δικό της ολόσωμο μαγιό, το οποίο ήταν πιο πρακτικό και κατάλληλο για κολύμπι. Ωστόσο, στις Ηνωμένες Πολιτείες αυτό το μαγιό προκάλεσε σκάνδαλο, με συνέπεια τη σύλληψή της το 1907.

Στην Ευρώπη, αντίθετα, η επινοήση της Kellermann γνώρισε επιτυχία.

Το «μαγιό» του Ταρζάν επηρέασε τη μόδα.

Καρτολίνα με τροχήλατες καμπίνες και κυρίες με μαγιό του 1900, από το Καλαί της Γαλλίας.

Από το 1910, οι γυναίκες στην Ευρώπη φορούσαν ένα μαγιό που κάλυπτε τα μπράτσα και τους ώμους, και το παντελόνι σταματούσε πάνω από το γόνατο. Ήταν κατασκευασμένο από πλεκτό μαλλί σκούρου χρώματος, και ζύγιζε 500 γρ. στεγνό και τρία κιλά βρεμένο.

Σημαντική χρονιά για την εξέλιξη του γυναικείου μαγιό ήταν η δεκαετία του 1920, όταν η Coco Chanel λάνσαρε τη μόδα του μαυρίσματος στο δέρμα, με το συνεπακόλουθο ξεγύμνωμα χεριών, ποδιών και ώμων.

Το 1932, η επανάσταση ήρθε με το «δερμάτινο σλιπ» του Ταρζάν που επέτρεψε στους άνδρες να αφήνουν τον κορμό τους ακάλυπτο.

Τον Μάιο του 1946, δύο Παριζιάνοι σχεδιαστές μόδας συναγωνίστηκαν στο ποιος θα προτείνει στη μόδα μαγιό μικρότερων διαστάσεων. Ο πρώτος κυκλοφόρησε ένα σχέδιο από δύο κομμάτια μαγιό που κάλυπτε μέχρι και τον ομφαλό και το ονόμασε Ατόμ, χωρίς ωστόσο να κάνει μεγάλη εντύπωση. Λίγο αργότερα ακολούθησε ο δεύτερος με την παρουσίαση ενός νέου μικρότερου σχεδιασμού μαγιό που ονομάστηκε μπικίνι, από την Ατόλη του Μπικίνι όπου μόλις τέσσερις ημέρες νωρίτερα είχε πραγματοποιηθεί η πρώτη δημόσια δοκιμή μιας πυρηνικής βόμβας. Καθώς όμως δεν έβρισκε επαγγελματία μοντέλο για να επιδείξει τη νέα δημιουργία του (δεν δέχονταν επειδή έμενε έκθετος ο ομφαλός και μεγάλο μέρος των γλουτών),

αναγκάστηκε να προσλάβει μία γυμνή χορεύτρια από το Καζίνο του Παρισιού.

Λόγω του αμφιλεγόμενου και αποκαλυπτικού σχεδιασμού του, το μπικίνι έγινε δεκτό πολύ αργά από το κοινό: μόλις τη δεκαετία του 1960. Σημαντικό ρόλο στην αποδοχή και διάδοσή του έπαιξαν αστέρια κινηματογραφικών ταινιών όπως η Μπριζίτ Μπαρντό, η Ράκουελ Ουέλς και η Ούρσουλα Αντρες που τα φορούσαν τόσο στις ταινίες όσο και σε δημόσιες παραλίες. Δεν ήταν πάντως λίγες οι χώρες που απαγόρευσαν τη δημόσια εμφάνιση με μπικίνι.

Όσο για τους άντρες, την ίδια εποχή ήρθε στη μόδα ένα είδος κοντού μαγιό με ζώνη.

Λίγο-λίγο, μέχρι τα τέλη της δεκαετίας του 1970, η ζώνη του μαγιό κατεβαίνει κάτω από τη μέση και το μπικίνι γίνεται μονοκίνι, και οι επόμενες τάσεις που ακολουθούν θέλουν ολοένα και πιο λεπτά και περισσότερο αποκαλυπτικά μαγιό, κυρίως στις γυναίκες.

Στη δεκαετία του 1980 κυριάρχησαν στους άνδρες τα μαγιό σε σχήμα μπόξερ, και η επιρροή του σέρφινγκ ευνόησε τη χρήση μακριών σβώρακων, αντί των κλασικών σλιπ μαγιό, ενώ στις γυναίκες τα μαγιό έγιναν συχνότερα ολόσωμα.

Τέλος, στα τέλη του 19ου αιώνα εμφανίστηκε στην Ευρώπη το γυμναστικό κίνημα που πρεσβεύει, μεταξύ άλλων, το μπάνιο χωρίς ρούχα.

Αυτό όμως δεν αφορά πια το μαγιό... Αν αναπτύσσαμε αυτό το θέμα, θα ήμασταν εκτός θέματος!

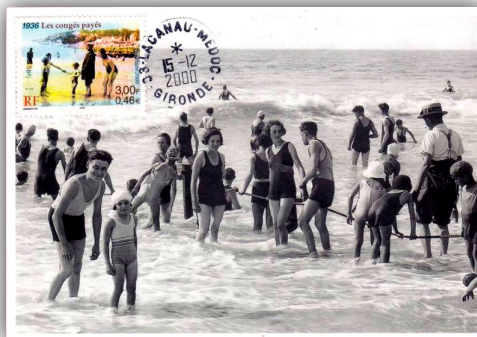
Ένα τόπλες, ένα μπικίνι και ένα μονοκίνι!

Χάρη στο σέρφινγκ, τα μαγιό έγιναν μεγαλύτερα.

Σε ανάλογες περιστάσεις, το ολόσωμο μαγιό επιβάλλεται!

Μπεν-μιζτ περασμένων δεκαετιών.

Παντελής Λεούσης

Το χαρτονόμισμα δεν ήταν στην πραγματικότητα κάτι καινούργιο. Από τον 9ο μέχρι τον 15ο αι. οι Κινέζοι το γνώριζαν και το χρησιμοποιούσαν, πράγμα που τους επέτρεπε να διατηρούν το χρυσό και το ασήμι για τους διεθνείς διακανονισμούς.

Οι Ευρωπαίοι ανακάλυψαν τα προτερήματα του χαρτονομίσματος από τον 17ο – 18ο αι., μακριά από κάθε επίδραση των Κινέζων. Μερικές τράπεζες πειραματίστηκαν από μόνες τους αυτό το νέο μέσο και το χαρτονόμισμα έμεινε για κάποιο διάστημα σαν συμπλήρωμα του μεταλλικού χρήματος. Η ανάπτυξη του όγκου των ανταλλαγών οδήγησε στη χρήση του.

Στην αρχή το χαρτί αντιπροσώπευε τον χρυσό και το ασήμι διότι δεν ήταν άλλο από απόδειξη ή βεβαίωση κατάθεσης μετάλλου στα χρηματοκιβώτια ενός αργυραμοιβού. Ήταν μετατρέψιμο «επί τη εμφανίσει» και κυκλοφορούσε από χέρι σε χέρι για λόγους βολής. Αυτές οι αποδείξεις ή βεβαιώσεις καταθέσεων ήταν ευκολότερο να μεταφέρονται από το ένα μέρος στο άλλο από όσο τα κέρματα, και ήταν εξίσου πρακτικές όσο και ο χρυσός.

Με τον καιρό οι λειτουργίες της κυκλοφορίας τους από έμπορο σε έμπορο έγιναν οικείες. Εντούτοις, θα χρειαστεί μία μακρά περίοδος προσαρμογής, αλλά η χρήση τους, κυρίως στις εμπορικές συναλλαγές,

θα ενισχυθεί και θα πάρουν το όνομα χαρτονομίσματα.

Το πρώτο χαρτονόμισμα του Λουξεμβούργου

Τα χαρτονομίσματα αυτά που αντιπροσωπεύουν ένα σταθερό αριθμό νομισματικών μονάδων τυπωμένων στο χαρτί θα κερδίσουν τελικά την αποδοχή και υποστήριξη του κοινού.

Θα χρησιμοποιηθούν πρόθυμα επειδή θεωρήθηκαν ως πραγματικό νόμισμα, εφόσον ο εκδότης του χαρτονομίσματος παρέχει το χρυσό σε πρώτη ζήτηση, χωρίς δυσκολία.

Αλλά την πάροδο του χρόνου, η κατάσταση θα αλλάξει. Καθώς η εισροή των νομισμάτων διαφορετικής προέλευσης ήταν μεγάλη, οι αρχές αποφάσισαν να αφαιρέσουν το δικαίωμα έκδοσης χαρτονομισμάτων από τους ιδιωτικούς τραπεζίτες.

Ανέθεσαν το μονοπώλιο σε μια μόνο τράπεζα, δημιουργώντας έτσι την Κεντρική Τράπεζα. Η αποδοχή της από το κοινό βασίστηκε στο γεγονός ότι αυτός ο μοναδικός οργανισμός κατέχει σε χρυσό το ισόποσο που αντιπροσωπεύουν τα χαρτονομίσματα έχει εκδώσει. Ανά πάσα στιγμή, δηλαδή, ο κομιστής μπορεί να μετατρέψει τα χαρτονομίσματά του σε χρυσό

Αυτό το χαρτονόμισμα έμεινε για μεγάλο διάστημα συνδεόμενο με το μεταλλικό χρήμα. Όμως, από τον 18ο αιώνα, ο χρυσός και το ασήμι δεν είναι πλέον η βάση της αξίας του νομίσματος. Τα χαρτονομίσματα κηρύχθηκαν μη

μετατρέψιμα σε μεταλλικό νόμισμα.

Η αποδοχή τους βασίζεται αποκλειστικά στη εμπιστοσύνη του κοινού προς τις νομισματικές αρχές για την εξασφάλιση της μοναδικότητας και της αξίας του νομίσματος. Κέρματα και χαρτονομίσματα κατατίθενται στις τράπεζες, αλλά οι τράπεζες τα επιστρέφουν στην κυκλοφορία. Πιστεύοντας το κοινό ότι το νόμισμά του έχει το ανάλογο αντίκρισμα σε χρυσό, πολλαπλασιάζουν άφοβα τις καταθέσεις του. Υπό αυτές τις συνθήκες, είναι πράγματι έτσι;

Ο πόλεμος του 1914 υπονόμεισε την κυριαρχία του χρυσού. Οι Ευρωπαίοι σύμμαχοι προμηθεύονταν τρόφιμα, εξοπλισμό και πυρομαχικά από τις Ηνωμένες Πολιτείες. Για τη διευθέτηση του λογαριασμού, δανείζονταν δολάρια από όποιον τους έδινε πίστωση. Καθώς όμως αυτό δεν ήταν αρκετό, μετέφεραν ένα μέρος από το απόθεμα χρυσού στην άλλη πλευρά του Ατλαντικού. Πολλές χώρες έχασαν έτσι όλο ή ένα μέρος του χρυσού τους, με συνέπεια να υπάρξει πρόβλημα με την αξία των νομισμάτων τους.

Τότε ήταν η στιγμή για να στηθεί ένα νέο νομισματικό σύστημα που παρουσιάζει τα ίδια προτερήματα με το παλιό αλλά που να στοιχίζει λιγότερο. Ήταν μία απόδειξη που λαβαίνει ο κομιστής του ποσού της αρχικής κατάθεσης, και η αποζημίωσή του με την προσκόμισή της.

Εντούτοις, θα χρειαστεί μία μακρά περίοδος προσαρμογής, αλλά η χρήση τους, κυρίως στις εμπορικές συναλλαγές θα ενισχυθεί και θα πάρουν το όνομα χαρτονομίσματα.

Αυτά τα χαρτονομίσματα, αντιπροσωπεύ-

οντας έναν καθορισμένο αριθμό μονάδων νομίσματος που αναγράφεται στο χαρτί, θα κερδίσουν τελικά την εμπιστοσύνη και αποδοχή του κοινού. Θα χρησιμοποιηθούν διότι θεωρούνταν ως πραγματικό νόμισμα, καθώς ο εκδότης του χαρτονομίσματος αποδίδει το χρυσό σε πρώτη ζήτηση.

Με τον καιρό, η κατάσταση άλλαξε. Απέναντι στην Ισχυροή των νομισμάτων διαφορετικών προελεύσεων, οι αρχές αποφάσισαν να καταργήσουν το δικαίωμα των ιδιωτικών τραπεζών να εκδίδουν χαρτονομίσματα. Θα το εμπιστευτούν στο μονοπώλιο μιας Τράπεζας, συνήθως της Κεντρικής. Η αποδοχή στη συνέχεια βασίζεται στο γεγονός ότι αυτός ο ενιαίος οργανισμός κατέχει το ισόποσο των εκδοθέντων χαρτονομισμάτων σε χρυσό.

Ο κομιστής μπορεί να μετατρέψει τα χαρτονομισμάτα του σε χρυσό, σημαίνει δηλαδή ότι μπορεί να λάβει από την Κεντρική Τράπεζα το αντίτιμο του ποσού σε αυτό το μέταλλο.

Αυτό το χαρτονομίσμα έχει συνδεθεί εδώ και πολύ καιρό στο μεταλλικό νόμισμα.

Ωστόσο, από τον 18ο αι. ο χρυσός και το ασήμι δεν είναι πια η βάση της αξίας αυτού του νομίσματος. Τα χαρτονομίσματα έπαψαν να είναι ανταλλάξιμα σε μεταλλικό νόμισμα.

Η αποδοχή στηρίζεται στη μόνη εμπιστοσύνη του κοινού μέσα στο γεγονός ότι οι νομισματικές αρχές εξασφαλίζουν τη στασιότητα και την αξία (fiducia = εμπιστοσύνη - πού

το όνομά του: πιστωτικό νόμισμα).

Maesen Agnes, Βέλγιο

Ο τερματοφύλακας

Στο ποδόσφαιρο, ο τερματοφύλακας υπερασπίζεται το τέρμα της ομάδας του και έχει ειδικά προνόμια στο παιχνίδι. Κύριος ρόλος του είναι να αποτρέψει την είσοδο της μπάλας στην εστία του. Είναι ο μοναδικός παίκτης από κάθε ομάδα που μπορεί να χρησιμοποιεί τα χέρια του για να πιάσει ή να αποκρούσει την μπάλα, αλλά μόνο μέσα στη δική του (μεγάλη) περιοχή.

Οι τερματοφύλακες είναι υποχρεωμένοι να φορούν διακριτικό χρώμα φανέλας, διαφορετικό από αυτή του διαιτητή και των δύο αντιπάλων ομάδων, ώστε να διακρίνονται εύκολα από τον διαιτητή. Συνήθως επιτρέπεται να φορούν ρούχα με πρόσθετο προστατευτικό εξοπλισμό για το κρόο και τις πτώσεις, γάντια για να προστατεύουν τα χέρια τους και να πιάνουν ευκολότερα την μπάλα, και υποχρεούνται να φορούν επικαλαμιδές όπως, εξάλλου, κάθε παίκτης στον αγωνιστικό χώρο.

Μόλις ο τερματοφύλακας πιάσει στα χέρια του τη μπάλα, οι αντίπαλοι παίκτες δεν επιτρέπεται να προσπαθήσουν να την αποσπάσουν. Οφείλουν να του αφήσουν χώρο για να την επαναφέρει στο γήπεδο, είτε με λάκτισμα, είτε με τα χέρια. Όταν η μπάλα βρίσκεται στον αέρα και ένας αντίπαλος παίκτης προσπαθεί να την διεκδικήσει, το πλεονέκτημα συνήθως πηγαίνει στον τερματοφύλακα διότι δεν μπορεί να προστατευτεί.

Ο τερματοφύλακας επιτρέπεται να πιάσει την μπάλα, να την αποκρούσει με γροθιές

ή να της αλλάξει πορεία για να προστατέψει την εστία του. Όταν η μπάλα είναι ψηλά στον αέρα, έχει γενικά σημαντικό πλεονέκτημα, καθώς μπορεί να σηκώσει τα χέρια του και να την αδράξει ή να την εκτρέψει από την πορεία της, πριν ο επιτιθέμενος προλάβει να επιχειρήσει κεφαλιά. Όταν κατόπιν μαζέψει τη μπάλα, του επιτρέπεται να την κλωτσάει ή να την ρίξει, ή να την βάλει στο έδαφος και να την παίξει με τα πόδια του.

Οι επίσημοι κανόνες του παιχνιδιού ορίζουν ότι μόλις ο τερματοφύλακας πιάσει τη μπάλα, πρέπει να την επαναφέρει στο γήπεδο μέσα έξι δευτερόλεπτα. Ωστόσο, οι διαιτητές είναι ελαστικοί σε ότι αφορά αυτόν τον περιορισμό, όταν είναι εμφανές ότι δεν επιχειρεί να κερδίσει χρόνο κάνοντας καθυστέρηση.

Μόλις ο τερματοφύλακας πάρει τη μπάλα στην κατοχή του, οι αντίπαλοι παίκτες δεν επιτρέπεται να προσπαθήσουν να του την αποσπάσουν, δίνοντας του έτσι το χρόνο να την επαναφέρει στο γήπεδο. Εάν η μπάλα είναι στον αέρα και την διεκδικούν ο τερματοφύλακας και αντίπαλος παίκτης, το πλεονέκτημα συνήθως πηγαίνει στον τερματοφύλακα επειδή δεν είναι σε θέση να προστατευθεί.

Αν και ο τερματοφύλακας επιτρέπεται κατά κανόνα να χρησιμοποιεί τα χέρια του στην μεγάλη περιοχή (πε-

ριοχή του πέναλτι), δεν μπορεί να κάνει το ίδιο όταν ένας συμπαίκτης του έχει κλωτσήσει σκόπιμα τη μπάλα προς αυτόν. Σ' αυτή

την περίπτωση ο τερματοφύλακας μπορεί να χρησιμοποιήσει μόνο τα πόδια ή το κεφάλι. Η παράβαση αυτού του κανόνα έχει ως αποτέλεσμα έμμεσο λάκτισμα (φάουλ) για την αντίπαλη ομάδα από το σημείο της περιοχής που ο τερματοφύλακας έπιασε τη μπάλα με τα χέρια. Είναι στη διακριτική ευχέρεια του διαιτητή πότε θα δώσει ποινή. Για παράδειγμα, όταν η μπάλα απλώς αλλάζει πορεία από ένα συμπαίκτη ή του στέλνεται με κεφαλιά, ο τερματοφύλακας μπορεί να την πιάσει με τα χέρια.

Αυτός ο κανόνας της «πίσω πάσας» (back-pass) περιλαμβάνεται τον Άρθρο 12 των κανονισμών ποδοσφαίρου και άρχισε να εφαρμόζεται διεθνώς από το 1990. Ωστόσο, πρωταθλήματα μικρών ερασιτεχνικών κατηγοριών μπορούν να επιλέξουν αν θα τον εφαρμόσουν.

Καθώς ο τερματοφύλακας είναι συνήθως ο μόνος παίκτης της ομάδας που μπορεί να βλέπει ολόκληρο το γήπεδο, ενεργεί συχνά ως οργανωτής της άμυνας της ομάδας του, κυρίως όταν η εστία του πρόκειται να δεχθεί ελεύθερο λάκτισμα (φάουλ) ή η γωνιακό λάκτισμα (κορνερ). Αυτό σημαίνει ότι ο τερματοφύλακας πρέπει να έχει δυνατή φωνή που να κυριαρχεί στην αμυντική περιοχή του. Οι συ-

μπαίκτης του, με τη σειρά τους, οφείλουν να υπακούουν και να ανταποκρίνονται στις οδηγίες του.

Μερικοί από τους σπουδαιότερους τερματοφύλακες στην ιστορία του ποδοσφαίρου είναι ο Σοβιετικός Λεβ Γιασίν για πολλούς ο μεγαλύτερος τερματοφύλακας στην ιστορία του αθλήματος, ο Άγγλος Γκόρντον Μπανκς, ο οποίος κατά τη διάρκεια της 20ετούς καριέρας του έκανε 679 εμφανίσεις με την εθνική της χώρας του και κέρδισε 73 κύπελλα, μεταξύ των οποίων και το Παγκόσμιο Κύπελλο του 1966, ο Ντίνο Τζοφ, ο μεγαλύτερος σε ηλικία τερματοφύλακας (40 ετών) που κατέκτησε το Παγκόσμιο Κύπελλο, ως αρχηγός της εθνικής Ιταλίας, ο Αντρέας Ματσάλι, που πέρασε ολόκληρη την καριέρα του με την Νάσιοναλ και κέρδισε δύο φορές Ολυμπιακό Χρυσό Μετάλλιο για την Ουρουγουάη (1924 και 1928), ο Μπόντο Ίλγκνερ, ο οποίος κατά τη διάρκεια της σταδιοδρομίας του έπαιξε για την ΦΚ Κολωνία και τη Ρεάλ Μαδρίτης, και βοήθησε τη Δυτική Γερμανία στο Παγκόσμιο Κύπελλο του 1990, ο πρώτος τερματοφύλακας που κράτησε καθαρή εστία σε τελικό του Παγκοσμίου Κυπέλλου κ.ά..

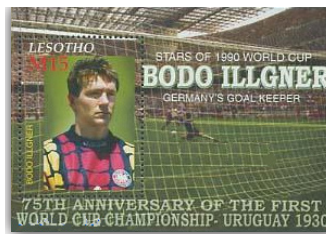
Παντελής Λεούσης

Λεβ Γιασίν

Αντρέας Ματσάλι

Μπόντο Ίλγκνερ

Οι τρεις μεγαλύτεροι τερματοφύλακες στην ιστορία του αθλήματος, όπως ψηφίστηκαν από τη Διεθνή Ομοσπονδία Ιστορίας και Στατιστικής του Ποδοσφαίρου: Στη μέση, ο Λεβ Γιασίν. Έχει χαρακτηριστεί ως ο καλύτερος τερματοφύλακας όλων των εποχών. Αριστερά, ο Γκόρντον Μπανκς: Κατά τη διάρκεια της 20ετούς καριέρας του έκανε 679 εμφανίσεις με την εθνική της χώρας του και κέρδισε 73 κύπελλα. Δεξιά, ο Ντίνο Τζοφ./

Ο εποικισμός της Αυστραλίας

Κατά τη διάρκεια του 18ου αιώνα, ο πληθυσμός των βρετανικών πόλεων εκτοξεύτηκε. Οι περισσό-τεροι άνθρωποι ήταν φτωχοί και πολλοί ζούσαν με ληστείες και άλλα μικροεγκλήματα. Το συνολικό ποσοστό εγκληματικότητας είχε ανέβει ανησυχητικά σε νέα ρεκόρ και οι φυλακές ασφυκτιούσαν.

Το 1770, περνώντας ο Captain Cook από την ανατολική ακτή της Αυστραλίας, τη χαρτογράφησε και την χαρακτήρισε ως καλή περιοχή για οικισμό. Μετά την αποστολή της έκθεσής του προς το βρετανικό στέμμα και την εξέτασή της, αποφασίστηκε να ιδρυθεί εκεί μια αποικία.

Μεταξύ 1788 και 1850 οι Άγγλοι έστειλαν στην Αυστραλία με 806 πλοία περισσότερους από 162.000 καταδίκους. Τα πρώτα 11 από αυτά, γνωστά σήμερα ως ο «Πρώτος Στόλος», μετέφεραν καταδίκους και ναύτες που τώρα αναγνωρίζονται ως ιδρυτές της Αυστραλίας.

Σε αυτά τα πλοία υπήρχαν συνολικά 759 κατάδικοι, εκ των οποίων 568 ήταν άνδρες και 191 γυναίκες. Επιπλέον, το πλήρωμα

αποτελείτο από άνδρες του πολεμικού ναυτικού, ναύτες και μερικούς πολιτικούς αξιωματούχους, οι οποίοι έπρεπε να μείνουν στην αποικία μέχρι να γίνει η αυτάρκης και αυτοδιοικούμενη.

Στην Αυστραλία μεταφέρθηκαν επίσης πολλά ζώα, όπως άλογα, μοσχάρια, πρόβατα, χήνες, χοίροι, κότες, πάπιες, γαλοπούλες και κουνέλια. Είχε υπολογιστεί οι προμήθειες να διαρκέσουν για τουλάχιστον δύο χρόνια.

Ενδιαφέρον έχει το γεγονός ότι παρά το πέρασμα των αιώνων, όλα τα έγγραφα που απαρτιζομούν το πλήρωμα, τα ζώα και τα εφόδια έχουν επιβιώσει.

Ο Πρώτος Στόλος έφυγε από το βρετανικό λιμάνι του Πόρτμουθ στις 13 Μαΐου 1787, με προορισμό το Botany Bay της Αυστραλίας. Μετά την αναχώρησή του από το Αγγλικό Κανάλι, οι πρώτες 10 ημέρες ήταν εξαιρετικά δύσκολες, καθώς ο ταπλοία αντιμετώπισαν ισχυρές καταιγίδες και μεγάλες θαλασσο-ταραχές.

Στις 3 Ιουνίου 1787, τα 11 πλοία μπήκαν στο λιμάνι της Σάντα Κρουζ, στην Τενερίφη

Ο καπετάνιος Κούκ

Ο καπετάνιος Φίλιπ, αρχιπλοίαρχος του Πρώτου Στόλου.

Τα πλοία Sirius και Supply

Αναχώρηση: 1. Επιβίβαση των αλυσσοδεμένων καταδίκων. 2. Αξιωματικός με τη σύζυγό του. 3/4. Ναύτες που φορτώνουν εφόδια.

των Καναρίων Νήσων. Αφού εφοδιάστηκαν με γλυκό νερό και λαχανικά, ο Ισπανός κυβερνήτης του νησιού καλωσόρισε τους πλοίαρχους και τους αξιωματικούς, και τους κάλεσε να δειπνούν μαζί του κατά τη διάρκεια της παραμονής τους.

Μετά από μια σύντομη παραμονή, ο στόλος έφυγε από την Τενερίφη και διέσχισε τον Ατλαντικό Ωκεανό με κατεύθυνση το επόμενο λιμάνι του προγράμματος, το Ρίο ντε Τζανέιρο (εκείνες τις ημέρες ονομάστηκε Σαν Σεμπαστιάν). Η πορεία επιλέχθηκε για να πλεύσουν κατά μήκος των βορειοανατολικών αλγών ανέμων και να αποφύγουν τα ανοικτά Σκοπός των ακτών της Δυτικής Αφρικής, όπου οι νοτιοανατολικοί αλγείς άνεμοι είναι συνήθως πολύ επικίνδυνοι.

Ύστερα από ταξίδι οκτώ εβδομάδων, ο στόλος έριξε άγκυρα στο λιμάνι του Ρίο ντε Τζανέιρο στις 6 Αυγούστου 1787. Εκεί, ο καπετάνιος Φίλιπ χαιρέτησε την πόλη με πυροβολισμούς επειδή παλαιότερα είχε υπηρετήσει στο πορτογαλικό ναυτικό.

Μετά τον απόπλου από το Ρίο, ο στόλος συνάντησε ισχυρές καταιγίδες, με αποτέλεσμα μερικά από τα πλοία να υποστούν ζημιές.

Τελικά, το πρωί της 13ης Οκτωβρίου 1887 φάνηκε στεριά και, παρά το σκοτάδι,

όλα τα πλοία αγκυροβόλησαν με ασφάλεια στο Table Bay, έξω από το Κέιπ Τάουν. Εκείνη την εποχή το Κέιπ Τάουν ήταν μια ολλανδική αποικία, με βασικό έργο της τον εφοδιασμό των πλοίων της Ανατολικής Ινδίας.

Μετά τον ανεφοδιασμό των πλοίων με νερό, φρέσκο κρέας, λαχανικά και μερικά βοοειδή, στις 12 Νοεμβρίου συνέχισε το ταξίδι του.

Στο Κέιπ Τάουν, ο καπετάνιος Φίλιπ επιβιβάστηκε στο Supply και μαζί με τρία από τα πιο γρήγορα φορτηγά πλοία μεταφοράς (Alexander, Friendship και Scarborough) ανέπτυξαν ταχύτητα. του ήταν η αναζήτηση την καλύτερης δυνατής τοποθεσίας για τον οικισμό, πριν φτάσει ο υπόλοιπος στόλος. Ήταν ένα δύσκολο και θυελλώδες ταξίδι διάρκειας οκτώ εβδομάδων.

Το Supply έφτασε στο Botany Bay στις 18 Ιανουαρίου 1788, ενώ τα τρία πλοία μεταφοράς χρειάστηκαν μια μέρα περισσότερο. Ο υπόλοιπος στόλος έφτασε στις 20 Ιανουαρίου.

Στο μεταξύ, τους Βρετανούς περίμενε μία έκπληξη. Στην είσοδο του Botany Bay βρήκαν ελλιμενισμένα τρία γαλλικά πλοία.

Ωστόσο, μετά από μία σύντομη έρευνα της περιοχής, ο καπετάνιος Φίλιπ αποφάσισε ότι το Μπότανι Μπέι δεν ήταν κατάλληλος τόπος για οικισμό επει-

Για ένα τόσο μεγάλο ταξίδι χρειάζονται πολλά εφόδια.

Στάση στο Ακρωτήριο της Καλής Ελπίδας για εφοδιασμό με νερό, ζώων και φρέσκων λαχανικών.

Αφιξη: 1. Το Supply μπαίνει στο Botany Bay. 2, 3, 4. Αποβιβάζονται και ανικρύζουν τους αυτοχθόνες Αυστραλούς, τους λεγόμενους Αβορίγινους, μερικά καγκουρό και άλλα ζώα της αυστραλιανής πανίδας.

δή δεν υπήρχε αρκετό πόσιμο νερό. Έτσι, ο στόλος μετακινήθηκε βόρεια και έφτασε στο Port Jackson, «ένα από τα καλύτερα λιμάνια του κόσμου». Ήταν ο όρμος αυτού που σήμερα ονομάζεται Σίδνεϋ.

Ο οικισμός ιδρύθηκε στην τοποθεσία της σημερινής διάσημης όπερας. Στις 26 Ιανουαρίου ολόκληρος ο στόλος έριξε άγκυρα και την ίδια ημέρα ανυψώθηκε η σημαία. Αυτή η ημερομηνία σηματοδοτεί τα θεμέλια του αυστραλιανού έθνους και γιορτάζεται κάθε χρόνο ως η Ημέρα της Αυστραλίας.

Στο ταξίδι προς την Αυστραλία πέθαναν 23 κατάδικοι. Ήταν μικρός αριθμός σε σύγκριση με μεταγε-νέστερα ταξίδια.

Εκτός από τους ναύτες και τους καταδίκους, υπήρχε και μία μικρή ομάδα προσωπικού με καθήκον τη φύλαξη των κρατουμένων και την προστασία του οικισμού από τους αυτόχθονες ή άλλες εξωτερικούς παράγοντες. Υπήρχε επίσης ένας αριθμός γυναικών και παιδιών των ναυτών και των καταδίκων, αλλά και αρκετοί πολίτες, μεταξύ των οποίων γιατροί, ένας στρατιωτικός ιερέας και κυβερνητικοί παράγοντες.

Ήταν μια δύσκολη αρχή για τους εποίκους. Το κύριο πρόβλημα ήταν το φαγητό. Το έδαφος ήταν φτωχό. Μόνο λίγα φυτά ήταν φαγώσιμα και οι κατάδικοι δεν ήταν ιδιαίτερα ικανοί στο ψάρεμα. Σχεδόν τα πάντα εξαριζόνταν από τις προμήθειες που έφεραν τα πλοία. Όλοι, από τους καταδίκους έως τον καπετάνιο Φίλιπ, είχαν τις ίδιες μερίδες. Ωστόσο, για να συμπληρώσουν το μενού, χρησιμοποιήθηκαν αρουραίοι, σκύλοι, κοράκια και, περιστασιακά, μερικά καγκουρό.

Κατά τη διάρκεια του 1788 όλα τα πλοία, εκτός από το Sirius και το Supply, έφυγαν για την Αγγλία και την Κίνα.

Το Οκτώβριο του 1788, το Sirius στάλθηκε στο Κέιπ Τάουν για να αγοράσει προμήθειες και επέστρεψε τον Μάιο του 1789. Κατά τη διάρκεια της απουσίας του, το Supply μετέφερε στο νησί Norfolk ένα μικρό αριθμό καταδίκων και ναυτών με σκοπό τη δημιουργία μιας ακόμα αποικίας, και στη συνέχεια έπλευσε στην Μπατάβια (Τζακάρτα) για να πάρει και αυτό προμήθειες.

Οι έποικοι πέρασαν δύο δύσκολα χρόνια μέχρι να φτάσουν τον Ιούνιο του 1790 τα πρώτα πλοία του δεύτερου στόλου. Ωστόσο, με τον καιρό η αποικία άρχισε να οργανώνεται καλύτερα και, τρία χρόνια μετά, άρχισαν να φθάνουν και οι πρώτοι ελεύθεροι άποικοι.

Αναφερόμενοι, τέλος, στους αυτόχθονες της Αυστραλίας, τους λεγόμενους Αβορίγινες, αντιμετώπιστηκαν από τους Άγγλους εποίκους όπως ακριβώς οι «Ινδιάνοι» στις ΗΠΑ. Σε ότι αφορά τον πληθυσμό τους, υπολογίζεται ότι στα τέλη του 18ου αιώνα υπήρχαν περίπου 400.000, χωρισμένοι σε 500 περίπου διαφορετικές φυλές με διαφορετικές γλώσσες. Σήμερα μετρούνται σε 649.200 άτομα, αντιπροσωπεύοντας το 2,8% του πληθυσμού της χώρας.

Ωστόσο, ο μέσος όρος ηλικίας τους είναι 23 χρόνια, ενώ ο μέσος όρος όλων των κατοίκων της Αυστραλίας είναι 38.

Σήμερα η Αυστραλία είναι η μία χώρα που ανήκει στους Αβορίγινες και τους λευκούς, χωρίς ωστόσο να

έχουν λυθεί όλα τα προβλήματα, παρά τις κρατικές προσπάθειες.

Παντελής Λεούσης

William Dampier. Άγγλος εξερευνητής, πειρατής, στρατιωτικός και φυσιοδίφης, ο πρώτος που εξερεύνησε μέρη της Αυστραλίας.

«Ημέρα Αυστραλίας». Αβορίγινες και λευκοί ενωμένοι! Είναι έτσι;

CAPTAIN ARTHUR PHILLIP OF H.M. BRIG 'SUPPLY' ESTABLISHES THE FIRST EUROPEAN SETTLEMENT AT SYDNEY COVE JANUARY 26, 1788. 26/01/1788. Αφίξη στην Botany Bay. Ο Captain Phillip υψώνει αυθημερόν τη σημαία εκ μέρους του Βασιλείου της Βρετανίας. Δεξιά το Supply. Η ημερομηνία αυτή θεωρείται και εορτάζεται ως «Ημέρα Αυστραλίας».

Οι καστανιέτες

Οι καστανιέτες είναι ένα ιδιόφωνο κρουστό μουσικό όργανο που χρησιμοποιείται ιδιαίτερα στην Ισπανία, αλλά και σε άλλες χώρες, όπως η Μαυριτανία, Ιταλία, Ελβετία, Πορτογαλία κλπ. Αποτελούνται από ένα ζευγάρι κοίλων κελυφών που μοιάζουν με καλύφη κάστανου (από το οποίο πήραν το όνομά τους) και ενώνονται στη μία άκρη με ένα κορδόνι. Κρατούνται στο χέρι και χρησιμοποιούνται για να παράγουν ρυθμικούς τονισμούς. Παραδοσιακά κατασκευάζονται από σκληρό ξύλο καστανιάς.

Οι καστανιέτες συνήθως παίζονται σε ζεύγη, μία σε κάθε χέρι, με το κορδόνι να είναι αγκιστρωμένο πάνω στον αντίχειρα και τη μία καστανιέτα να στηρίζεται στην παλάμη, ενώ τα λυγισμένα δάχτυλα στηρίζουν την άλλη. Κάθε ζευγάρι δίνει ήχο ελαφρώς διαφορετικό από του άλλου.

Στην αρχαία Ελλάδα και Ρώμη υπήρχαν τα κρόταλα, που είχαν παρόμοια χρήση με αυτή της καστανιέτας.

Η προέλευση του οργάνου δεν είναι γνωστή. Είναι γνωστό όμως ότι παρόμοια όργανα συνοδευτικά του χορού υπήρχαν τόσο στους Έλληνες όσο και στους Αιγύπτιους, ενώ κατά την περίοδο του μπαρόκ (1600-1750), οι καστανιέτες εμφανίστηκαν σε λαϊκούς χορούς και σε συνθέσεις κλασικής μουσικής. Κάποτε μάλιστα γράφτηκαν και συνθέσεις για σόλο καστανιέτες με συνοδεία ορχήστρας.

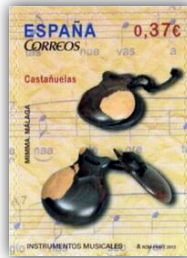
Στην Ισπανία οι καστανιέτες παίζονται κυρίως από τραγουδιστές ή χορευτές, και χρησιμοποιούνται στους χορούς φλαμένκο, χότα, σεβιλιάνας και άλλους. Είναι όντως εντυπωσιακοί οι Ισπανοί χορευτές με την ποικιλία των περιπέτλων χορών τους, την υπερήφανη κορμοστασιά, τις πανέμορφες ενδυμασίες. Όταν μάλιστα συνοδεύονται από καστανιέτες, γίνονται ακόμα πιο εντυπωσιακοί.

Πολλοί διάσημοι συνθέτες κλασικής μουσικής χρησιμοποίησαν αυτό το όργανο για να δημιουργήσουν ισπανική ατμόσφαιρα στα έργα τους. Το πιο χαρακτηριστικό είναι ασφαλώς η όπερα *Κάρμεν* του Τζορτζ Μπιζέ, όπου η ομώνυμη τσιγγάνα πρωταγωνίστρια χορεύει επί σκηνής παίζοντας καστανιέτες.

Καστανιέτες βρίσκονται επίσης στην όπερα του Ριχάρδου Στράους *Σαλώμη* και στον *Tannhäuser* του Ριχάρδου Βάγνερ. Μια ασυνήθιστη παραλλαγή των τυπικών καστανιέτων βρίσκεται επίσης στο έργο *Χοηφόρες* του Νταριούς Μιγιά, για το οποίο απαιτούνται μεταλλικές καστανιέτες και όχι από ξύλο. Τέλος, συναντάμε καστανιέτες στο *Ισπανικό Καπρίτσιο* του Ρίμσκι Κορσακοφ, στην *Ισπανική Ραψωδία* του Μορίς Ραβέλ, στο

Κοντσέρτο για δύο πιάνο και ορχήστρα του Φρανσίσ Πουλέν και στο έργο *Tangollen* του Καρλ Τζέκινγς.

Λ. Τ.

Η γενοκτονία της Καμπότζης

Ερυθροί Χμερ (KR) ήταν το όνομα που δόθηκε στους οπαδούς του Κομμουνιστικού Κόμματος της Καμπότζης, που ιδρύθηκε το 1968 ως παραφυάδα του Λαϊκού Στρατού του Βόρειου Βιετνάμ. Επικεφαλής του ήταν ο Πολ Ποτ, και κυβέρνησε τη χώρα με το όνομα Δημοκρατική Καμπουτσέα από το 1975 έως το 1979.

Κατά τη διάρκεια της διακυβέρνησής του, ο Πολ Ποτ έθεσε σε εφαρμογή μεθόδους κολεκτιβοποίησης στον αγροτικό τομέα, αναγκάζοντας πολίτες των αστικών περιοχών να μετεγκατασταθούν στην ύπαιθρο. Παράγοντες όπως το χαμηλό βιοτικό επίπεδο, το ανύπαρκτο κράτος πρόνοιας, αλλά και οι μαζικοί βασανισμοί και εκτελέσεις υπόπτων και αντιφρονούντων συντέλεσαν ώστε να πραγματοποιηθεί γενοκτονία στη χώρα. Περίπου εκατομμύρια πολίτες, το 20% του πληθυσμού της χώρας, έχασαν τη ζωή τους.

Οι προσπάθειές της κυβέρνησης για γεωργική μεταρρύθμιση οδήγησαν σε εκτεταμένο λιμό, ενώ η επιμονή της στην απόλυτη αυτάρκεια, ακόμη και στην προμήθεια φαρμάκων, οδήγησε στο θάνατο χιλιάδες ανθρώπους από θεραπεύσιμες ασθένειες,

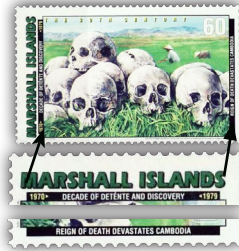
όπως η ελονοσία. Οι εκτελέσεις

και τα βασανιστήρια που διενεργήθηκαν από τα στελέχη της εναντίον υποτιθέμενων ανταρτοπικτών στοιχείων ή κατά τη διάρκεια εκκαθαρίσεων των δικών της τάξεων μεταξύ 1975 και 1978, θεωρήθηκε ότι συνιστούν γενοκτονία.

Οι πολίτες της Καμπότζης είχαν χωριστεί σε δύο κατηγορίες. Σε αυτούς που ήταν από αστικές περιοχές και λέγονταν «νέοι», και στους «παλιούς» που ήταν από αγροτικές περιοχές. Στους «νέους» δεν επιτρεπόταν καμία ιδιοκτησία. Για να επιβιώσουν αναγκάζονταν να εργάζονται τουλάχιστον 10 ώρες την ημέρα, συχνά δε και περισσότερες. Οι περιορισμένες μερίδες τροφίμων τους οδήγησαν στην πείνα. Η ασθένεια ήταν αχαλίνωτη και το 1976 υπολογίστηκε ότι το 80% του πληθυσμού της Καμπότζης έπασχε από ελονοσία χωρίς να έχει πρόσβαση στα κατάλληλα φάρμακα.

Ένα από τα μότο των Ερυθρών Χμερ, σε σχέση με τους «Νέους Ανθρώπους» (αστούς), ήταν «*Το να σε κρατήσω δεν είναι όφελος. Το να σε αφανίσω δεν είναι απώλεια*».

Η επιρροή του Ζαν Πολ Σάρτρ στη Νοτιοανατολική Ασία, την περίοδο που ο πόλεμος του Βιετνάμ πλησίαζε στο τέλος του, ήταν ακόμη πιο οδυνηρή από ό,τι στην Αφρική. Τα φρικτά εγκλήματα που διαπράχθηκαν

Τα κάθετα κείμενα αναφέρονται στην γενοκτονία της Καμπότζης

Πολ Ποτ

Ζαν Πολ Σαρτρ.
Το δόγμα του της «αναγκασίας βίας» έγινε αιτία πολλών θανάτων

1980. Η πρώτη σειρά της Καμπότζης μετά από πέντε χρόνια απαγόρευσης της αλληλογραφίας

στην Καμπότζη από τον Απρίλιο του 1975 και μετά, έστειλαν στο θάνατο τουλάχιστον το ένα πέμπτο του πληθυσμού. Οργανώθηκαν από μια ομάδα γαλλόφωνων διανοουμένων της μεσαίας τάξης, γνωστών ως Ανγκα Λεου («η Ανώτερη Οργάνωση»). Από τους οκτώ ηγέτες της, πέντε ήταν δάσκαλοι, ένας καθηγητής πανεπιστημίου, ένας δημόσιος υπάλληλος και ένας οικονομολόγος. Όλοι είχαν σπουδάσει στη Γαλλία τη δεκαετία του 1950, όπου όχι μόνο ανήκαν στο Κομμουνιστικό Κόμμα αλλά είχαν απορροφήσει τα δόγματα του πολιτικού ακτιβισμού και της «αναγκαίας βίας» του Σαρτρ. «Αυτοί οι μαζικοί δολοφόνοι ήταν ιδεολογικά παιδιά του». Πηγή: Samuel Johnson - Intellectuals. ISBN-10: 1164096273.

Το 1979, η Καμπότζη, υπό τον Πολ Ποτ, προσπάθησε ανεπιτυχώς να εισβάλλει στο γειτονικό Βιετνάμ ενώ ο ίδιος αναγκάστηκε να διαφύγει από

τη χώρα, ενώ το καθεστώς που είχε εγκαθίσει κατέρρευσε όταν το Βιετνάμ εισέβαλε στη Καμπότζη. Τα επόμενα έτη, ορμώμενος από τις ζούγκλες στα σύνορα Καμπότζης-Ταϊλάνδης, προσπάθησε να οργανώσει αντάρτικο αγώνα, χωρίς όμως επιτυχία.

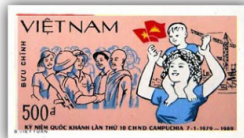
Πέθανε το 1998 από δηλητηρίαση.

Όταν οι Ερυθροί Χμερ κατέλαβαν την Καμπότζη το 1975, το καθεστώς τους δεν επέτρεπε καμία ιδιωτική επικοινωνία μεταξύ πολιτών. Γι' αυτό και κατήργησε το ταχυδρομικό σύστημα. Η ταχυδρομική υπηρεσία άρχισε πάλι να λειτουργεί στις αρχές του 1979, όταν ο βιετναμέζικος στρατός εκδίωξε τους Ερυθρούς Χμερ από την πρωτεύουσα Πνομ Πενχ, με την πρώτη σειρά γραμματοσήμων να κυκλοφορεί το 1980, μετά την απαλλαγή της χώρας από τον εφιάλτη των Ερυθρών Χμερ.

Παντελής Λεουσης

Οι Αμερικανοί δεν παρέλειψαν να διακωμωδήσουν φιλοτελικά τον Πολ Ποτ.

Έδωσα του Βιετνάμ για τα 10 χρόνια από την απελευθέρωση της Καμπότζης.

Το ψηλό καπέλο κλακ

Το καπέλο κλακ, που ονομάζεται επίσης καπέλο όπερας, είναι μια παράξενη παραλλαγή καπέλου γαλλικής επινόησης, που πτύσσεται μέσω ενός ελατηρίου και που αρχικός προορισμός του ήταν να φοριέται σε σχετικά περιορισμένους και λιγότερο ευρύχωρους χώρους, όπως το θέατρο και η όπερα. Βασίστηκε στο «chapeau bras» (καπέλο μπράτσου) του 18ου αιώνα, το οποίο μπορούσε να μεταφέρεται διπλωμένο κάτω από το βραχίονα όπως το «δικέρατο» (bisorte) που συνήθιζε να φορά ο Ναπολέων. Είναι συνήθως φτιαγμένο από μαύρο σατέν ύφασμα και μπορεί να διπλώνει κάθετα μέσω πίεσης ή να κουμπώνει στο πάνω μέρος του για εύκολη αποθήκευση σε ντουλάπα ή κάτω από το κάθισμα. Η πρακτικότητα αυτού του καπέλου αναγνωρίστηκε και εκτιμήθηκε πολύ κατά τη διάρκεια δεξιώσεων και ταξιδιών.

Το 1894, ο 26χρονος βιβλιοπώλης Václav Klement που ζούσε στο Mladá Boleslav της Βοημίας (τότε ήταν μέρος της Αυστροουγγαρίας), είχε ένα γερμανικό ποδήλατο που ήθελε να επισκευάσει και δεν έβρισκε ανταλλακτικά. Απογοητευμένος αλλά και αποφασιστικός, το έστειλε στους κατασκευαστές μαζί με ένα γράμμα στα τσέχικα, ζητώντας να το επισκευάσουν. Οι ψυχροί Γερμανοί του απάντησαν αμέσως, στα γερμανικά, με την φράση: «*Αν θέλετε να σας απαντήσουμε, επιμένουμε να μεταφέρετε το μήνυμά σας σε μια γλώσσα που να μας είναι κατανοητή*».

Ενοχλημένος από αυτή την απάντηση και συνειδητοποιώντας ότι ένα συνεργείο ποδηλάτων στην περιοχή θα είχε εμπορική επιτυχία, αποφάσισε να το ανοίξει, παρόλο που δεν είχε τεχνική εμπειρία. Συνεταιρίστηκε με κάποιον Václav Laurin που ήταν κατασκευαστής ποδηλάτων σε μία κοντινή πόλη, και το 1896 η επιχείρηση άρχισε τη λειτουργία της.

Το 1898, αφού μετακόμισαν στο νεόκτιστο εργοστάσιό τους, το ζευγάρι αγόρασε μια γαλλική Werner «*Motocyclette*» και, λίγο μετά, κατασκεύασαν την πρώτη δική τους. Ήταν εφοδιασμένη με ένα κινητήρα τοποθετημένο στο τιμόνι που οδηγούσε τους μπροστινούς τροχούς. Αποδείχτηκε ωστόσο επικίνδυνη και αναξιόπιστη, αφού ακόμα και στον Laurin προκάλεσε ατύχημα που του κόστισε ένα μπροστινό δόντι. Για να σχεδιάσουν ένα ασφαλέ-

στερο μηχανήμα με τη δομή του γύρω από τον κινητήρα, το ζευγάρι συμβουλευτήκε ένα Γερμανό ειδικό για να βελτιώσουν το ηλεκτρομαγνητικό σύστημα.

Η νέα τους μοτοσυκλέτα με το όνομα Slavía έκανε το ντεμπούτο της το 1898, και η εταιρεία έγινε το πρώτο εργοστάσιο μοτοσυκλετών στην Κεντρική Ευρώπη. Ένα χρόνο μετά, με ένα εργατικό δυναμικό 32 ατόμων, ξεκίνησαν οι εξαγωγές της Slavía, με τις πρώτες 150 μηχανές να στέλνονται στο Λονδίνο.

Λίγο αργότερα, ο Τύπος τους αναγνώρισε ως κατασκευαστές της πρώτης μοτοσυκλέ-

Μοτοσυκλέτες παραγωγής των Laurin-Klement του 1898 και του 1902.

τας.

Αυτοκίνητα η εταιρεία άρχισε να κατασκευάζει

Τα πρώτα δύο μοντέλα της Laurin-Klement (αργότερα SKODA) του 1907. Το επάνω είναι το Voiturette A.

Το πρώτο λεωφορείο της SKODA του 1907 και ένα άλλο, αρθρωτό του 1967.

αναζητήσει νέο συνεργάτη, κάτι που απέφευγε την επέκταση της παραγωγής σε άλλους

από το 1905, καθιστάμενη η δεύτερη παλαιότερη κατασκευάστρια αυτοκινήτων στην Τσεχία μετά την Tatra. Με εγκαταστάσεις έκτασης 7.800 τετραγωνικών μέτρων, είχε εργατικό δυναμικό 320 ατόμων και χρησιμοποιούσε 170 ειδικές εργαλειομηχανές ατμού, με ισχύ 100 ίππων. Το πρώτο μοντέλο, Voiturette A, ήταν επιτυχημένο και η εταιρεία διαδόθηκε τόσο στην Αυστροουγγαρία όσο και διεθνώς.

Μετά τον Α' Παγκόσμιο Πόλεμο, η εταιρεία Laurin & Klement άρχισε να παράγει φορτηγά, αλλά το 1924, μετά από πυρκαγιά στις εγκαταστάσεις της, αναγκάστηκε να

τομείς, όπως στην παραγωγή όπλων, αλλά και με την Hispano-Suiza για την δημιουργία ενός νέου οχήματος, πάντα με το όνομα της Škoda.

Από το 1930 άρχισε την παραγωγή χρησιμοποιώντας γραμμή συναρμολόγησης και απασχολώντας 3.750 εργάτες και 500 υπαλλήλους, σε έκταση εγκαταστάσεων 215.000 m². Διέθετε επίσης αντιπροσωπεία, γραφεία πωλήσεων και υπηρεσιών, καθώς και ένα κεντρικό εργαστήριο στην Πράγα.

Μετά από μια πώση της δραστηριότητας που προκλήθηκε από την γνωστή οικονομική ύφεση, η Škoda παρουσίασε μια νέα σειρά αυτοκινήτων τη δεκαετία του 1930 που διέφερε σημαντικά από τα προηγούμενα, όπως το επιτυχημένο μοντέλο Škoda 420 Standard του 1933. Άλλα της ίδιας περιόδου ήταν τα Popular (845–1.089 cc), Rapid (1.165–1.766 cc), Favorit (1.802–2.091 cc) και Superb (2.492–3.991 cc), η κυκλοφορία των οποίων ανέβασε το μερίδιο της εταιρείας το 1938 στο 39% της αγοράς. Η κατοχή της Τσεχοσλοβακίας κατά τη διάρκεια του Β' Παγκοσμίου Πολέμου είχε συνέπεια την μετατροπή των εγκαταστάσεων της Škoda σε εργοστάσια για την εξυπηρέτηση της γερμανικής πολεμικής μηχανής. Παρήγαγε εξαρτήματα για στρατιωτικά οχήματα εδάφους, στρατιωτικά αεροπλάνα και άλλα εξαρτήματα όπλων.

Οι αεροπορικές δυνάμεις

RAPID 1500 (1947)

SEDAN 1200 (1952)

SEDAN 1201 (1955)

των συμμάχων βομβάρδισαν επανειλημμένα το εργοστάσιο μεταξύ 1940 και 1945, με αποτέλεσμα την σχεδόν ολοκληρωτική καταστροφή του και με απώλειες περίπου 1.000 νεκρούς ή τραυματίες.

Μόλις το εργοστάσιο ξαναχτίστηκε, η Škoda άρχισε να παράγει το πρώτο της μεταπολεμικό αυτοκίνητο, τη σειρά 1101. Ήταν περίπου μια ενημερωμένη έκδοση του Škoda Popular που κυκλοφόρησε πριν από τον πόλεμο.

Το 1948, η Škoda έγινε μέρος της κομμουνιστικής οικονομίας, που σήμαινε ότι χωρίστηκε από τη μητρική εταιρεία, Škoda Works. Διατήρησε πάντως την καλή της φήμη σε όλη αυτή την περίοδο, παρά το γεγονός ότι έχασε την επαφή με τις τεχνολογικές εξελίξεις των δυτικών χωρών. Τα μοντέλα που παρήγαγε αυτή τη περίοδο ήταν το Škoda 440 Spartak, το 445 Octavia Felicia και το Škoda 1000 MB.

Το Škoda Felicia εισήχθη στις Ηνωμένες Πολιτείες το 1960, με τιμή πώλησης περίπου 2.700 \$. Ένα ποσό αρκετά ακριβό, με το οποίο μπορούσε κανείς να αποκτήσει ένα πιο γρήγορο και καλύτερο αυτοκίνητο. Καθώς μάλλον απεδείχθη αναξιόπιστο, κατέληξε σε εμπορική αποτυχία. Έκτοτε, κανένα Škoda δεν εισήχθη στις ΗΠΑ για λιανική πώληση.

Στην Δυτική Ευρώπη, την δεκαετία του 1960, η Škoda λάνσαρε νέα μοντέλα, που ση-

Το πρώτο σπορ μοντέλο (1908).

Το πρώτο μοντέλο με μετακινούμενη στέγη (1914)

SKODA 860 (1930) και 645 (1932).

SUPERB 3000 (1941)

μείωσαν καλές εμπορικές επιδόσεις. Μεταξύ αυτών μοντέλα με πίσω κινητήρα, όπως τα Skoda 105/120, Estelle και Rapid, τα οποία έλαβαν μέρος στο ράλι RAC του Ηνωμένου Βασιλείου και πέτυχαν καλές επιδόσεις. Τόσο καλές, ώστε στις σπορ εκδόσεις του Estelle έδωσαν το όνομα «Rapid» και περιγράφονταν ως «οι Πόρσε των φτωχών».

Το 1987 παρουσιάστηκε το μοντέλο Favourit που αποτελούσε το αυτοκίνητο της Ανατολικής Ευρώπης που επηρεάστηκαν περισσότερο από τη Δύση. Το ίδιο συνέβη και με το VAZ Lada Samara και το Yugo Sana της Zastava. Το Favourit είχε χαμηλή τιμή, ήταν αρκετά σταθερό και αξιόπιστο και έγινε δημοφιλές τόσο στο ανατολικό μπλοκ, όσο και στη Δυτική Ευρώπη.

Η πώση του κομμουνισμού οδήγησε σε τεράστιες αλλαγές στην Τσεχοσλοβακία. Οι περισσότερες βιομηχανίες ήταν πλέον ανοιχτές σε ιδιωτικοποιήσεις και η Skoda δεν αποτέλεσε εξαίρεση. Το 1991, συνήφθη συμφωνία εταιρικής σχέσης κοινής επιχείρησης με τη Volkswagen, η οποία πήρε αρχικά το 30% της Skoda, αυξάνοντάς στη συνέχεια το μερίδιό της στο 60,3% το 1994 και 70% το 1995.

Η επένδυση της Volkswagen είχε συνέπεια την σημαντική βελτίωση τόσο στην σχεδίαση των μοντέλων όσο και στην μηχανική απόδοση των οχημάτων.

Μεγάλη επιτυχία σημείωσε το νέο μοντέλο Felicia, καθώς θεωρήθηκε ότι η σχέ-

ση ποιότητας-τιμής ήταν άριστη. Είχε καλές πωλήσεις σε όλη την Ευρώπη και ήταν ένα από τα αυτοκίνητα με την καλύτερη κατάταξη, σε έρευνες ικανοποίησης πελατών στο Ηνωμένο Βασίλειο.

Το Skoda Fabia κυκλοφόρησε το 1999 και ουσιαστικά αποτέλεσε τη βάση για το Volkswagen Polo και το SEAT Ibiza. Το Octavia κυκλοφόρησε λίγα χρόνια πριν το 1994 και μοιράστηκε το σχέδιό της με το Golf της Volkswagen.

Κατά τη διάρκεια αυτής της περιόδου οι αντιλήψεις της αγοράς για τη Skoda άλλαξαν σημαντικά. Κάποτε οι αυτοκινητοβιομηχανίες και ο κόσμος του αυτοκινήτου μιλούσαν ειρωνικά για την Skoda. Όμως από το 2000, η αξιοπιστία της εταιρείας αποκαταστάθηκε πλήρως. Αρκεί να σκεφτεί κανείς ότι το 2005, η Skoda πουλούσε σε πάνω από 30.000 αυτοκίνητα ετησίως μόνο στο Ηνωμένο Βασίλειο και, για πρώτη φορά, υπήρχε λίστα αναμονής για την απόκτησή τους.

Τα τελευταία χρόνια η άνοδος της Skoda συνεχίζεται. Σήμερα παραμένει σταθερά στην κορυφή όσον αφορά τις έρευνες ικανοποίησης πελατών. Ήδη έχει αρχίσει την παραγωγή ηλεκτρικών SUV αυτοκινήτων και παρουσίασε πρόσφατα πολλά νέα μοντέλα, όπως

το Skoda Yeti, το Octavia και το μικρό αυτοκίνητο πόλης, το CitiGo.

SKODA FELICIA (1959)

OHC COUPE (1959)

SKODA SUPERB (2017)

Τα λεωφορεία της SKODA έφτασαν να πωλούνται μέχρι και στην Κούβα του Φιντέλ Κάστρο!

Μεγάλη επίσης η παραγωγή της SKODA σε φορτηγά παντός τύπου.

Λίνος Κουντουράς

Ο φακός επαφής είναι ένα διορθωτικό, κοσμητικό ή και θεραπευτικό μέσο που χρησιμοποιείται από ανθρώπους με προβλήματα όρασης, όπως μυωπία, αστιγματισμός, υπερμετρωπία και πρεσβυωπία. Είναι μια μικρή φακοειδής οφθαλμική πρόθεση, που τοποθετείται πάνω στον κερατοειδή χιτώνα του ματιού. Απαραίτητο το βλεφάρισμα του ματιού, ώστε να υγραίνεται ο φακός με το δάκρυ, για να καθαρίζεται και να μη θολώνει, αλλά και για να παραμένει στη θέση του.

Οι φακοί επαφής χρησιμοποιούνται συνήθως για την αποφυγή χρήσης γυαλιών. Οι άνθρωποι επιλέγουν να φορούν φακούς επαφής για πολλούς λόγους, συχνά λόγω της εμφάνισής τους και λόγους πρακτικότητας. Σε σύγκριση με τα γυαλιά, οι φακοί επαφής επηρεάζονται λιγότερο από τον υγρό καιρό, δεν δημιουργείται ποτέ ατμός επάνω τους, παρέχουν ένα ευρύτερο οπτικό πεδίο και είναι πιο κατάλληλοι για τις αθλητικές δραστηριότητες. Επιπλέον, οφθαλμικές παθήσεις όπως ο κερατόκωνος (προοδευτική λέπτυνση και αύξηση της καμπυλότητας του κερατοειδούς χιτώνα) δεν μπορούν να διορθωθούν με ακρίβεια με τα γυαλιά.

Έχει υπολογιστεί ότι 125 εκατομμύρια άνθρωποι χρησιμοποιούν φακούς επαφής σε όλο τον κόσμο, με περίπου 28 με 38 εκατομμύρια χρήστες στις Ηνωμένες Πολιτείες και 13 εκατομμύρια στην Ιαπωνία.

Ο Λεονάρντο ντα Βίντσι ήταν ο πρώτος που κατασκεύασε το 1508 τον πρώτο φακό επαφής. Ήταν από κρύσταλλο και δεν τον προόριζε για εφαρμογή σε ανθρώπινο μάτι. Ήταν απλά για λόγους έρευνας. Το 1636 προσπάθησε ανεπιτυχώς και ο Καρτέσιος. Τελικά, το 1801, προσπαθώντας ο Τόμας Γιανγκ να διορθώσει τη δική του όραση, βασίστηκε στο μοντέλο του Καρτέσιου και κατασκεύασε

τον πρώτο φακό επαφής.

Τον 19ο αιώνα, με την εμφάνιση νέων τεχνικές λείανσης των φακών, άρχισε και η εφαρμογή τους σε άτομα με προβλήματα όρασης.

Οι πρώτοι φακοί επαφής εμφανίστηκαν το 1949 ήταν σκληροί και δημιουργούσαν αρκετά προβλήματα ερεθισμών.

Το 1971 έκανε επίσημα την εμφάνισή του ο μαλακός φακός επαφής, εγκαινιάζοντας μια νέα εποχή, μακριά από τους άκαμπτους φακούς του παρελθόντος, με την επόμενη σημαντική ανακάλυψη στην τεχνολογία των φακών επαφής να έρχεται το 1988 με την εμφάνιση των πρώτων φακών μιας χρήσης.

Σήμερα διαθέτουμε φακούς υδρογέλης σιλικόνης που παρέχουν μεγαλύτερη άνεση και μπορούν να φορεθούν για μεγαλύτερο χρονικό διάστημα σε σύγκριση με τους παλαιότερους.

Λίγο μετά έκαναν την εμφάνισή τους οι διπλοεστιακού φακού επαφής, αλλά και οι φακοί που μπορούν να δώσουν στα μάτια μας την απόχρωση που μας αρέσει καλύτερα, ακόμα κι αν δεν χρειάζεται να διορθώσουμε την όρασή μας. Πρόκειται για αισθητικούς φακούς επαφής που έχουν σχεδιαστεί για να εντείνουν ή ακόμα και να αλλάζουν το χρώμα των ματιών μας. Υπάρχουν ακόμη και φακοί επαφής με τον σκληρό χιτώνα σε μαύρο χρώμα, για να γίνει η αποκριάτικη αμφιεσή μας ακόμα πιο εντυπωσιακή!

Ωστόσο, δεδομένου ότι οι φακοί επαφής είναι ιατρικές συσκευές, συνιστάται να συμβουλευόμαστε έναν οφθαλμίατρο πριν χρησιμοποιήσουμε τέτοιου είδους φαναχτερούς φακούς.

Στις μέρες μας, ό,τι κι αν χρειάζεται η όρασή μας μπορεί να καλυφθεί με τους φακούς επαφής.

Λ. Τ.

Ότο Βίχτερλε.
Συνέβαλε στη βελτίωση των φακών επαφής

Ανοικτή επιστολή...

...προς νέους θεματικούς

Η "Ανοικτή Επιστολή" είναι μία μόνιμη στήλη του περιοδικού μας, στην οποία παρουσιάζονται όλες οι χρήσιμες πληροφορίες για τον καταρτισμό μιας θεματικής συλλογής που φιλοδοξεί να εκτεθεί σε επίσημη εθνική έκθεση ή έκθεση FIP-FEPA, από την επιλογή του θέματος, του χαρτιού και του φιλοτελικού υλικού, μέχρι και την καλύτερη αισθητική της παρουσίαση.

Μετά την κυκλοφορία του βιβλίου "Εγχειρίδιο του Θεματικού Φιλοτελισμού", της γνωστής έκδοσης του συλλόγου μας, τα κείμενα της παρούσας στήλης αναπαράγονται από αυτό.

Οι "σφραγίδες πιστοποίησης" επιστολών που ταξίδεψαν με αερόπλοια Ζέπελιν

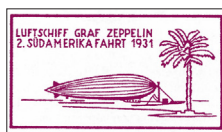
Εκτός από τα γραμματόσημα αεροπορικού ταχυδρομείου που, αυτονόητα, έχουν την ίδια θεματική χρήση όπως όλα τα άλλα γραμματόσημα, υπάρχουν πλήθος άλλων στοιχείων στις επιστολές που διακινούνται αεροπορικά και προσφέρουν πολλές χρήσιμες πληροφορίες για τη στήριξη διαφόρων θεμάτων. Από τις ενδεικτικές ετικέτες αεροπορικού ταχυδρομείου, τις σφραγίδες πρώτων πτήσεων, τις διάφορες σημαντικές αεροπορικών διαδρομών, ακυρώσεων ή διαφοροποιήσεων πτήσεων, έως τις ετικέτες προπαγάνδας αεροπορικού ταχυδρομείου, όλα προσφέρονται άριστα για θεματική χρήση, όπου και όταν το θέμα το απαιτεί.

Εκείνο όμως που αξίζει

τον κόπο να αναφέρουμε με έμφαση είναι οι περίφημες σφραγίδες τόπων προορισμού των επιστολών που ταξίδεψαν με αερόπλοια Ζέπελιν. Είναι αυτές που οι Γερμανοί αποκάλεσαν Bestätigung-stempel (σφραγίδες πιστοποίησης). Τις ετοιμάζαν και τις χρησιμοποιούσαν σε όλη την αλληλογραφία, μία ξεχωριστή για κάθε προορισμό, σε τρόπο που να παίζουν το ρόλο πιστοποίησης της σχέσης κάθε επιστολής με τη συγκεκριμένη πτήση και τη συγκεκριμένη χώρα άφιξης.

Η απεικόνιση που υπήρχε στις σφραγίδες αυτές ήταν πάντα σχετική με την πόλη προορισμού του αερόπλοιου. Περιλάμβανε, δηλαδή, ένα χαρακτηριστικό μνημείο, τοπίο ή κτήριο της πόλης υποδοχής της επιστολής. Σε λιγότερες περιπτώσεις, η απεικόνιση αναφερόταν στη χώρα γενικά.

Με αυτόν τον τρόπο, στις σφραγίδες πτήσεων Ζέπελιν συναντάμε ανεμόμυλους της Ολλανδίας, τη λύκαινα που θηλάζει τους Ρωμύλο και Ρέμο (σύμβολο της Ρώμης),

Διάφορες σφραγίδες "πιστοποίησης" πτήσεων Zeppelin.

το Άγαλμα της Ελευθερίας της εισόδου του λιμανιού της Νέας Υόρκης, τον καθεδρικό ναό του Αγίου Στεφάνου της Βιέννης, τις πυραμίδες και

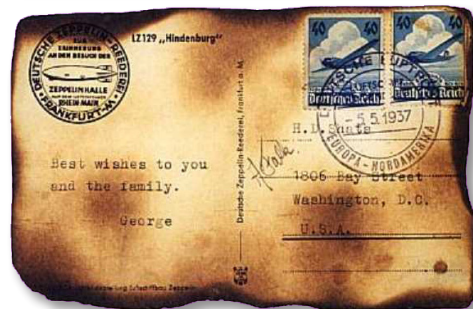
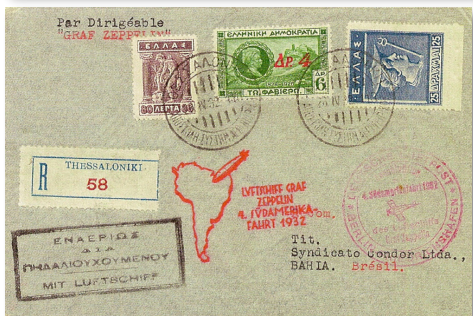
τη Σφίγγα του Καΐρου, την καραβέλα του Χριστόφορου Κολόμβου, το Κοινοβούλιο της Βουδαπέστης, τη γέφυρα του Λονδίνου, χάρτες της υδρογείου, της Μεσογείου ή των ηπειρών κάθε μία ξεχωριστά, τον ήλιο του μεσονυκτίου του βορρά, το χαρακτηριστικό βουνό της εισόδου του λιμανιού του Ρίο ντε Τζανέιρο, αετούς και κόνδορες, στέμματα και θυρεούς, φοίνικες και άλλα δέντρα, λίμνες και σκάφη αναψυχής, πλοία, καμινάδες και εργοστάσια, και πολλά άλλα.

Όλα αυτά βρίσκονται σε φακέλους και δελτάρια των πτήσεων με τα Ζέππελιν τύπου LZ 127. Στις πτήσεις μεταγενέστερων τύπων αερόπλοιων, όπως το LZ 129, συναντάμε τους ολυμπιακούς κύκλους, ουρανοξύστες της Νέας Υόρκης κτλ. Παρόμοια σύμβολα πόλεων υπάρχουν πολλά και σε σφραγίδες πτήσεων των Ζέππελιν LZ 130, που ήταν ο τελευταίος τύπος αερόπλοιου που χρησιμοποιήθηκε.

Για την ιστορία, υπενθυμίζουμε ότι οι πτήσεις για τη μεταφορά επιβατών με αερόπλοια Ζέππελιν διακόπηκαν μετά την έκρηξη και καταστροφή του Χίντεμπουργκ στις 6 Μαΐου 1937, με τα γνωστά τραγικά αποτελέσματα.

Μία τελευταία, μη εμπορική πτήση, πραγματοποιήθηκε στις 18 Ιουνίου 1937, ενώ οριστικό τέλος στην προσπάθεια αναβίωσης αυτών των αερόπλοιων έδωσε ο Herman Göring το Μάρτιο του 1940, όταν έδωσε εντολή καταστροφής τους. Το αλουμίνιο της ατράκτου και των λοιπών εξαρτημάτων τους αποδόθηκε στη γερμανική πολεμική βιομηχανία.

Μία σημαντική λεπτομέρεια που θα πρέπει να προσέξουν όσοι θελήσουν να χρησιμοποιήσουν παρόμοιο υλικό στη θεματική συλλογή τους, είναι η διάκριση μεταξύ των επισήμων

Τρεις επιστολές πτήσεων με Ζέππελιν και τμήματα επιστολής και καρτ ποστάλ που διασώθηκαν από την καταστροφή του αερόπλοιου “Χίντεμπουργκ”.

σφραγίδων, όπως αυτές που προαναφέραμε, και εκείνων που τέθηκαν με ιδιωτική πρωτοβουλία. Για τις πτήσεις στο εσωτερικό των Ηνωμένων Πολιτειών, για παράδειγμα, υπάρχει πληθώρα εικονογραφημένων σφραγίδων που κατασκευάστηκαν από ιδιώτες και χρησιμοποιήθηκαν για εμπορικούς ή καλλιπαστικούς σκοπούς. Είναι ευνόητο ότι αυτές οι σφραγίδες δεν έχουν καμία θέση σε συλλογές συναγωνιστικού επιπέδου.

Όπως και σε πολλές άλλες περιπτώσεις, έτσι και εδώ γεννάται το ερώτημα: Πώς θα διακρίνουμε μία επίσημη από μία ιδιωτική σφραγίδα; Η απάντηση είναι πάντοτε η ίδια: Με τη μελέτη και την πληροφόρηση μέσω εξειδικευμένων στο αντικείμενο συλλεκτών.

Περιτό να αναφέρουμε εδώ την αίγλη που αποκτά η συγκεκριμένη σελίδα της συλλογής μας, φιλοξενώντας ένα παρόμοιο φάκελο. Εκτός των άλλων, θα αποδειχθεί ότι η θεματική μας έρευνα έφτασε μέχρι τα Ζέππελιν και ότι η φιλοτελική μας γνώση έχει ταξιδέψει μέχρι και στα ... αερόπλοια. Και τα δύο αυτά στοιχεία -όπως πολλές φορές έχουμε επαναλάβει- εκτιμώνται ιδιαίτερα και αμείβονται ανάλογα. Θεματική έρευνα και φιλοτελική γνώση αποτελούν προϋποθέσεις για μια υψηλή βράβευση.

Ούτε λόγος, φυσικά, για παρουσίαση σφραγίδων πιστοποιήσης Ζέππελιν σε "παράθυρο". Οι φάκελοι αυτοί παρουσιάζονται ολόκληροι και με ...καμάρι!

Στο αεροπορικό ταχυδρομείο, με την ευρύτερη έννοια, ανήκουν και οι επιστολές των ballons montés (αερόστατων), των επιστολών που διακινήθηκαν με ταχυδρομικά περιστήρια, των πτήσεων πάνω από τους πόλους κτλ.

Ταχυδρομείο με αερόστατα

Την περίοδο του γαλλοπρωσικού πολέμου του 1870-1871, το Παρίσι είχε τεράστιο πρόβλημα επικοινωνίας με την υπόλοιπη χώρα εξαιτίας της πολιορκίας που είχαν επιβάλει οι Πρώσοι. Ο μόνος τρόπος μεταφοράς προσώπων, αγαθών και αλληλογραφίας ήταν εναερίως. Καθώς το μοναδικό εναέριο μεταφορικό μέσο της εποχής ήταν το αερόστατο, με δύο διατάγματα της Ταχυδρομικής Υπηρεσίας του Υπουργείου Εθνικής Άμυνας της Γαλλίας της 27 Σεπτεμβρίου 1870, δόθηκε για πρώτη φορά στην ιστορία η άδεια μεταφοράς αλληλογραφίας με αερόστατα, σηματοδοτώντας έτσι την έναρξη του αεροπορικού

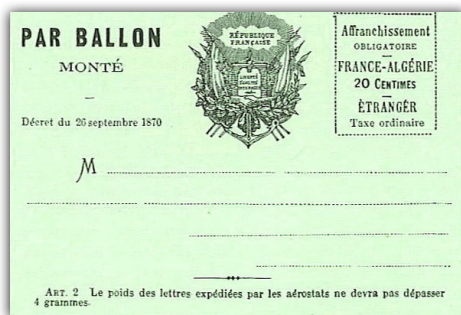
ταχυδρομείου.

Το διάταγμα προέβλεπε ότι οι επιστολές έπρεπε να γράφονται σε πολύ λεπτό χαρτί και να διπλώνονται με τρόπο που να μη χρειάζεται φάκελος, σε μορφή πλίκου. Κάθε πλίκος δεν έπρεπε να υπερβαίνει τα 3 με 4 γραμμάρια βάρους.

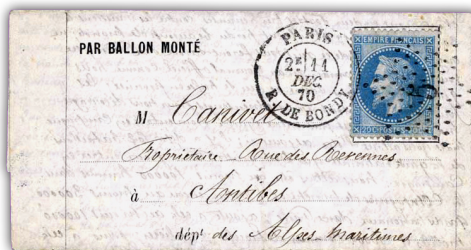
Έκτοτε όλα σχεδόν

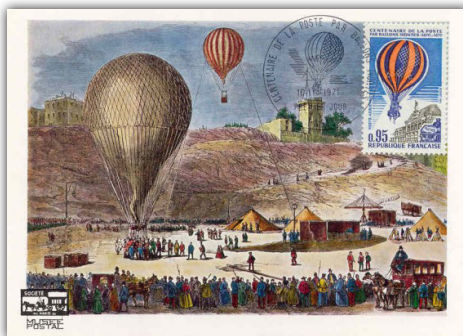
Πρώσος πυροβολητής βάλει κατά γαλλικού αεροστάτου.

Δελτάριο πτήσης αεροστάτου μεταξύ Γαλλίας και Αλγερίας.

Επιστολή που μεταφέρθηκε στο Παρίσι με αερόστατο, την περίοδο της πολιορκίας από τους Πρώσους.

Ωραία Κάρτα Μάξιμουμ που απεικονίζει αερόστατο, την ώρα της ετοιμασίας για την αναχώρηση.

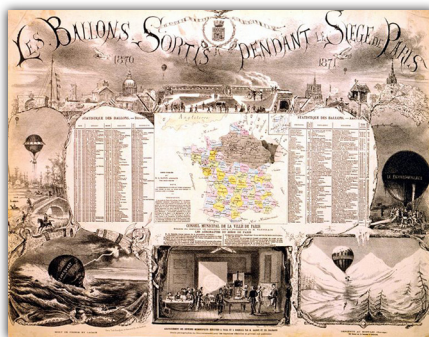
τα αερόστατα μετέφεραν αλληλογραφία, άλλα ειδικά ναυλωμένα γι' αυτό το σκοπό και άλλα με επιβάτες, που και αυτοί κουβαλούσαν επιστολές εξυπηρετώντας φίλους και γνωστούς. Μετά την προσέγωση, κατέθεταν τις επιστολές στο πρώτο ταχυδρομικό γραφείο, τις γραμματοσήμαιναν και αυτές διανέμονταν στους παραλήπτες μέσω των επίσημων ταχυδρομικών διανομών του Παρισιού.

Τα ίδια αερόστατα μετέφεραν και κλουβιά με ταχυδρομικά περιστέρια. Θθάνοντας στο Παρίσι, τα ελευθέρωναν για να επιστρέψουν στους περισσότερους τους κάποιες επαρχιακής πόλης, αφού προηγουμένως τα είχαν εφοδιάσει με μηνύματα.

Καθώς το αερόστατο δεν ήταν καθόλου ασφαλές μεταφορικό μέσο, η απώλεια ανθρώπων και επιστολών δεν ήταν σπάνια. Τα αέρια που χρησιμοποιούνταν ήταν υδρογόνο ή ήλιο, και τα δύο εξαιρετικά εύφλεκτα. Αλλά και μία έντονη ξαφνι-

κή κακοκαιρία μπορούσε να έχει καταστροφικά αποτελέσματα.

Ειδικά η διαδρομή από και προς το Παρίσι με αερόστατο είχε και έναν πρόσθετο κίνδυνο: τους πολιορκητές Πρώσους. Βλέποντας αυτοί τα αερόστατα να πηγαίνουν κατά κάποιον τρόπο την πολιορκία και γνωρίζοντας ότι οι Γάλλοι, εκτός των άλλων, μεταφέρουν πληροφορίες στρατιωτικού περιεχομένου και άλλα απόρρητα μηνύματα, χρησιμοποιούσαν ειδικά κανόνια για την κατάρρι-

Κατάσταση των πτήσεων αεροστάτων την περίοδο της πολιορκίας του Παρισιού από τους Πρώσους.

ψή τους.

Υλικό ταχυδρομείου με αερόστατο υποστηρίζει θαυμάσια θέματα όπως Αεροπορικές Συγκοινωνίες, Αερόστατο, Μεταφορά Αλληλογραφίας, ιστορικά θέματα κτλ. Χωρίς να είναι φθηνό, δεν είναι ιδιαίτερα σπάνιο.

(Συνεχίζεται)

Ποντικός της Σημύδας

Το *Sicista betulina* είναι ένα είδος μικρού τρωκτικού άγνωστο σε εμάς. Ο πιο κοντινός συγγενής του είναι ο Ευρασιατικός Κάστορας.

Έχει μήκος 5 έως 8 εκ. χωρίς την ουρά και βάρος 5 έως 13 γραμ. Ζει κυρίως σε δασικές και ελώδεις περιοχές της Σιβηρίας και στο μεγαλύτερο μέρος της βορειοδυτικής Ευρασίας. Μεγαλύτεροι πληθυσμοί του παρατηρούνται στη Ρωσία και την Ουκρανία και μικρότεροι στις άλλες χώρες του βορρά.

Τρέφεται με μπουμπούκια και σπόρους, μούρα και μερικές φορές έντομα, και συναντάται συνήθως σε διάφορους βιότοπους, σε υψόμετρο μικρότερο των 2000 μ. Περνά το καλοκαίρι σε υγρά λιβάδια και το χειμώνα σε δάση με πυκνή βλάστηση, ιδιαίτερα εκείνα όπου υπάρχουν σημύδες. Διαχειμάζει εκεί για τουλάχιστον έξι μήνες το χρόνο, κρυμμένο σε ένα λαγούμι, όπου κατά τη διάρκεια αυτής της περιόδου χάνει έως και το μισό βάρος του.

Η επέκταση της γεωργικής γης στη Γερμανία και η αποψίλωση των δασών στη Ρουμανία αποτελούν απειλές για τους τοπικούς πληθυσμούς. Γι' αυτό και σε χώρες όπως η Γερμανία, η Δανία, η Ρουμανία, η Τσεχία, η Λιθουανία κ.ά, βρίσκεται στην κόκκινη λίστα απειλούμενων ειδών, ενώ έχουν δημιουργηθεί πολλές προστατευόμενες περιοχές.

Η Σεκόγια είναι το τρίτο από τα παλαιότερα βοτανικά είδη που υπάρχουν επάνω στον πλανήτη που διεκδικεί παράλληλα και το μεγαλύτερο ύψος δένδρου κατά την καταγραφή του βιβλίου Γκίνες. Το δένδρο αυτό με την ονομασία Υπερίων βρίσκεται στο Εθνικό Πάρκο Σεκόγιας της Καλιφόρνιας και όταν καταμετρήθηκε (2016), το ύψος του ήταν 116,07 μ. έχοντας ηλικία 600-800 ετών. Πέραν όμως του ύψους, το γένος αυτό διακρίνεται και για την μακροβιότητα του, δεδομένου ότι με βάση τα στοιχεία δενδροχρονολογήσεως που έχουν γίνει, βρέθηκαν άτομα ηλικίας άνω των 400 ετών. Ένα άλλο εντυπωσιακό χαρακτηριστικό του είναι ότι ένα ώριμο δένδρο του είδους παράγει περίπου ετησίως 11000 κώνους (κουκουνάκια), τα οποία διασκορπίζουν στο περιβάλλον και σε απόσταση άνω των διακοσίων μέτρων πάνω από 300-400 χιλιάδες σπόρους που περιέχουν. Ένα από τα σημαντικότερα είδη είναι η Σεκόγια η γιγαντιαία, η οποία έχει την κοινή αγγλική ονομασία The big tree (μεγάλο δένδρο, θυμίζοντας την ελληνική τοπική συνήθεια της ονομασίας της μεγάλης βελανιδιάς ενός χωριού ως «Το δέντρο») ή και κοκκινόξυλο (αγγλικά coast redwood) λόγω του έντονου κόκκινου χρώματος που έχει το ξύλο του.

Είναι είδος αιθαλές μόνοικο που ανήκει στην οικογένεια των Κυπαρισσοειδών και ευδοκμεί σε περιοχές με πολλές βροχοπτώσεις, αλλά και άφθονη ατμοσφαιρική υγρασία. Χαρακτηριστικός είναι ο φλοιός του δένδρου που αναπτύσσεται σε πάχος άνω των 30 εκ. με ιδιαίτερη αντοχή στις πυρκαγιές λόγω της ινώδους συστάσε-

ως του. Η ξυλεία που παράγεται είναι πολύ ανθεκτική στη σήψη, αλλά αρκετά εύθραυστη. Σήμερα στον πλανήτη επιβιώνουν περίπου 80000 άτομα και από τον αριθμό αυτό κρίνεται ότι το είδος περιλαμβάνεται στα ευρισκόμενα σε κίνδυνο είδη,

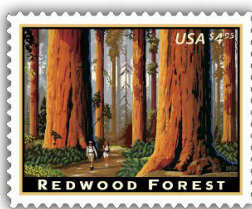
Μεμονωμένα άτομα υπάρχουν σε πολλούς βοτανικούς κήπους του πλανήτη (Kew gardens Λονδίνου, U.S. National Arboretum, αλλά και σε πολλές άλλες πόλεις, τόσο των ΗΠΑ όσο και άλλων χωρών. Στην Ελλάδα στο δάσος Σκοτεινών Πιερίας συναντούμε άτομο που φυτεύτηκε από το Ινστιτούτο Δασικών Ερευνών πριν από εβδομήντα χρόνια και τώρα έχει αποκτήσει 45 μ. ύψος.

Το γεγονός που έφερε πάλι στην δημοσιότητα τα μεγέθη αυτού του είδους είναι ο απρόσμενος θάνατος από πτώση ενός γιγαντιαίου ατόμου που το βρίσκομε στην Καλιφόρνια με το όνομα Pioneer Cabin Tree, ηλικίας άνω των χιλίων ετών και

διαμέτρου κορμού που ξεπερνά τα 10 μ. Η ενδιαφέρουσα ιστορία του αρχίζει το 1880, όταν μια μεγάλη φωτιά ξέσπασε στη βάση του δένδρου και δημιούργησε ένα τεράστιο κοίλωμα. Οι ιδιοκτήτες της εκτάσεως όπου υπήρχε το δένδρο μεταμόρφωσαν αυτό το άνοιγμα σε πραγματικό τούνελ που άφηνε δίοδο για την διέλευση ανθρώπων, αλλά ακόμη και αυτοκινήτων. Δικαιολογημένα το δένδρο έγινε πολύ δημοφιλές, με πολλές επισκέψεις περιέργων τουριστών που θεωρούσαν

Σεκόγια και καρπός του.

Δάσος Σεκόγια στις ΗΠΑ.

Απολιθωμένο δάσος της Λέσβου.

σκόπιμο να σκαλίζουν στο κορμό το όνομα τους ως ανάμνηση της επισκέψεως τους. Το 1930 ελήφθησαν μέτρα δια νόμου και απαγορεύτηκε η πρακτική αυτή για λόγους προφου-

λάξεως του.

Τον Ιανουάριο του 2017 σε μια πρωτοφανούς σφοδρότητας καταιγίδα και με αφορμή τις πλημμύρες που αυτή προκάλεσε, ο γίγαντας κατέρρευσε. Το επιπόλαιο ριζικό σύστημα που το διέκρινε, αλλά και η εξασθένηση του από την προγενέστερη ταλαιπωρία που υπέστη από την διάνοιξη του τούνελ στον κορμό του, συνετέλεσαν καθοριστικά στην πτώση του.

Η πρώτη παλαιοβοτανική έρευνα των απολιθωμένων φυτών της Ελλάδας θεωρείται ότι έγινε τον 4ο αιώνα π.Χ. από τον ιδρυτή της βοτανικής Θεόφραστο, ο οποίος

Τεράστιο απολιθωμένο δέντρο (Σεκόγια;)

καταγόταν από τη Λέσβο. Στο νησί αυτό άρχισαν ανασκαφές προ δεκαετιών που απεκάλυψαν ολόκληρο απολιθωμένο δάσος και μεταξύ των ειδών που βρέθηκαν ήταν και άτομα του γένους *Taxodiomyelon* με χαρακτηριστικό ύψος άνω των 100 μ., που αποτελεί τον πρόγονο της Σεκόγιας.

Η ιστορία της Σεκόγιας είναι ένα χαρακτηριστικό κεφάλαιο της κλιματικής αλλαγής που συνεχώς εξελίσσεται, της αλλαγής της βλαστήσεως που ακολουθεί, αλλά και της διάδοσης ή εξαφάνισης ειδών που την χαρακτηρίζουν.

Γιάννης Σπαντιδάκης
Γεωπόνος - Κηποτέχνης

Τα λούπινα

Το λούπινο είναι ένα φυτό ψυχανθές που καλλιεργήθηκε για πρώτη φορά στην Αίγυπτο. Στην Αρχαία Ελλάδα και στις παραμεσόγειες περιοχές της Ευρώπης είναι γνωστό από πολύ παλιά. Ο Θεόφραστος και ο Διοσκουρίδης αναφέρονται συχνά σε αυτό, ονομάζοντάς το «θέρμος» και αναγνωρίζοντάς του δύο ποικιλίες: την πικρή και τη γλυκιά. Σήμερα είναι γνωστά 300 είδη λούπινου που φύονται σε Ευρώπη, Ασία και Βόρεια Αμερική.

Το φυτό καλλιεργείται εντακτικά σε πολλές χώρες, για πολλές και διαφορετικές χρήσεις, μεταξύ των οποίων ως ανθρώπινη τροφή. Οι καρποί του μπορούν με κατάλληλη επεξεργασία να παράγουν αλεύρι και λάδι, να αντικαταστήσουν το κρέας και τα αυγά, ή εναλλακτικά να τρώγονται χλωροί. Ταυτόχρονα, το λούπινο είναι κατάλληλο για ζωοτροφές και σαν καλλωπιστικό φυτό, ενώ είναι ιδιαίτερα χρήσιμο για τη λίπανση καλλιεργήσιμων εδαφών, διότι καθώς απορροφά άζωτο από την ατμόσφαιρα για την ανάπτυξή του, το αποθηκεύει και στις ρίζες του, καθιστώντας τα χωράφια εξαιρετικά γόνιμα.

Καθώς οι καρποί του λούπινου περιέχουν αλκαλοειδείς ουσίες, είναι απαραίτητο να υποστούν ειδική διαδικασία για να γίνουν βρώσιμοι, αρχικά με μέτριο βρασμό και ακολούθως με την παραμονή τους σε θαλασσινό νερό για αρκετές ημέρες. Χάνουν επίσης την πικράδα τους με ελαφρό καβούρδισμα.

Σύμφωνα με στοιχεία του ΟΗΕ καλλιεργούνται περίπου 20 εκατομμύρια στρέμματα με λούπινα σε ολόκληρο τον κόσμο, εκ των οποίων το 60% καλλιεργείται για παραγωγή σπερμάτων και το 40% για βόσκηση, χλωρή λίπανση, κ.λπ. Η χώρα με τις μεγαλύτερες εξαγωγές παγκοσμίως είναι η Αυστραλία.

Προϊόντα από λούπινο συναντάμε κυρίως στην Ευρώπη, όπου καταναλώνονται από χορτοφάγους.

Λ. Τ.

Είναι γνωστό ότι το ξύρισμα ήταν τεχνολογικά εφικτό από τα νεολιθικά χρόνια. Πόναγε ίσως λίγο παραπάνω, αλλά η αρχή «μπρος στα κάλλη τι είναι ο πόνος» μάλλον ίσχυε ανέκαθεν. Καθώς όμως δεν υπήρχαν εικόνες από τότε, δεν μπορούμε να γνωρίζουμε από πότε το μουστάκι άρχισε να κοσμεί τα ανδρικά πρόσωπα. Το μόνο που γνωρίζουμε είναι ότι το πρώτο εικονογραφημένο παράδειγμα ξυρισμένου προσώπου με μύστακα ανήκει σε έναν Ιρανό (Σκύθη) ιππέα του 300 π.Χ.

Σε ότι αφορά την προέλευση της λέξης «μουστάκι», οι εγκυκλοπαίδειες κάνουν το γύρο του κόσμου δια μέσου των αιώνων, για να καταλήξουν στο αρχαιοελληνικό «μύσταξ». Μας πληροφορούν ότι το γαλλικό «moustache» ήρθε τον 16ο αιώνα από το ιταλικό «mostaccio», που άρχισε να χρησιμοποιείται από τον 14 αιώνα και προέρχεται από το λατινικό «mustacium» του 8ου αιώνα! Όλα αυτά, αντί να μας πουν κατευθείαν ότι το «μουστάκι» είναι ελληνικό, υποκοριστικό του «μύσταξ» των ελληνιστικών χρόνων και προέρχεται από το «μύλλον» που σήμαινε «χείλος».

Ένας καλός τρόπος για να καθορίσουμε τους περισσότερο αναγνωρίσιμους τύπους μουστακιών, τι καλύτερο από του να προσφύγουμε στο Παγκόσμιο Πρωτάθλημα Γενειάδας και Μουστακιού του 2007 και στις κατηγορίες που διαγωνίστηκαν. Σε αυτό το πρωτάθλημα υπήρχαν οι εξής 6 κατηγορίες συναγωνισμού:

- Φυσικό μουστάκι. Χρειάζεται φροντίδα, χωρίς ειδικά βοηθήματα.

- Μεξικάνικο. Μεγάλο και πυκνό. Αρχίζει από τη μέση του άνω χείλους και εκτείνεται προς τις άκρες. Τα μαλλιά πρέπει να ξεκινούν τουλάχιστον 1,5 εκ. από τις άκρες του άνω χείλους.

- Στυλ Σαλβατόρ Νταλί. Λεπτό, μακρύ και ακιδωτό, κυρτωμένο απότομα προς τα επάνω. Οι περιοχές στα πλάγια του στόματος πρέπει να είναι ξυρισμένες. Χρειάζεται ιδιαίτερη τεχνική προετοιμασία και φροντίδα.

- Αγγλικό. Είναι στενό και αρχίζει από τη μέση του άνω χείλους με τις φαβορίτες ιδιαίτερα μακριές, ελαφρά κατσαρωμένες και τραβηγμένες προς τα πλάγια. Οι άκρες του μουστακιού είναι ελαφρά γυρισμένες προς τα επάνω, ενώ οι περιοχές μετά τις άκρες του στόματος είναι ξυρισμένες. Απαραίτητες οι τεχνικές φροντίδες για τη διατήρησή του.

- Αυτοκρατορικό, με τις φαβορίτες να αρχίζουν από τις δύο πλευρές του άνω χείλους και των παρειών, ελαφρά κατσαρωμένες προς τα επάνω.

Ελεύθερο στυλ. Όλα τα μουστάκια που δεν υπάγονται στις παραπάνω κατηγορίες. Τα μαλλιά πρέπει να αρχίζουν τουλάχιστον 1,5 εκ. επάνω από τις άκρες του άνω χείλους.

Στην προσπάθεια να αναλύσουμε αυτή την τελευταία κατηγορία του «Ελεύθερου στυλ», ερευνήσαμε και ανακαλύψαμε πολλούς άλλους ενδιαφέροντες τύπους μουστακιών.

Εμιλιάνο Ζαπάτα.

Το διάσημο μουστάκι του Νταλί, μαζί με άλλα εξίσου διάσημα!

Μπορεί αυτά να μην είναι τόσο περίτεχνα και εξεζητημένα ώστε να διεκδικούν πρωτίες στα πρωταθλήματα, συναντώνται όμως στην καθημερινή ζωή, διακοσμούν τα πρόσωπα γνωστών προσωπικοτήτων, αλλά και δικών μας ανθρώπων.

Ιδού μερικά:

- Τύπου Φου-Μαντσού. Είναι μακρύ, με μυτερές άκρες που καταλήγουν κάτω από το πηγούνι.

- Στυλ Πάντσο Βίλα. Παρόμοιο με το Φου-Μαντσού, αλλά περισσότερο παχύ.

- Τσιγκελωτό. Είναι φουντωτό, πυκνό, με λεπτές άκρες σηκωμένες προς τα επάνω. Λέγεται και «Μουστάκι σπαγγέτι», επειδή το συναντάμε συχνά σε πρόσωπα Ιταλών.

- Αλογοπέταλο. Συχνά συγχέεται με το «Φου-Μαντσού». Είναι δημοφιλές μεταξύ των σύγχρονων καουμπού. Συνίσταται σε πλήρες μουστάκι, οι άκρες του οποίου στρέφονται κάθετα προς τα κάτω από τις άκρες των χειλέων, φθάνοντας μέχρι το περίγραμμα του σαγονιού.

- Μουστάκι σε σχήμα μολυβιού. Λεπτό, στενό και ίσιο, σαν να σχεδιάστηκε με μολύβι. κομμένο κοντό, σκιαγραφεί το επάνω χείλος, αφήνοντας ένα μεγάλο κενό μεταξύ μύτης και μουστακιού.

- Μ ο υ σ τ ά κ ι ο δ ο ν τ ό β ο υ ρ τ σ α . Δασύ, ξυρισμένο στις δύο άκρες του. Καλύπτει το μέσον του άνω χείλους και έχει μήκος περίπου 2.5 εκ.

- Μουστάκι με πεσμένες άκρες. Πυκνό,

όλο το άνω χείλος και κρέμεται προς τα κάτω, κρύβοντας και το στόμα.

Αν και το μουστάκι αποτελεί χαρακτηριστικό διακοσμητικό στοιχείο του προσώπου των ανδρών, υπάρχουν εντούτοις και γυναίκες που –αφού προέκυψε, καθ' ύπερβαση των συνήθων φυσικών κανόνων-, αντί να το εξοβελίσουν με τη συνήθη διαδικασία της αποτρίχωσης, το διατήρησαν, και φρόντισαν ακόμα και να το αναδείξουν. Το γνωστότερο τέτοιο παράδειγμα αποτελεί ίσως η Μεξικανή εικαστική καλλιτέχνηδα Frida Kahlo. Στις αυτοπροσωπογραφίες της ποζάρει με λεπτό μουστάκι και τα δασιά της φρύδια ενωμένα.

Αναφέρεται ότι το μακρύτερο γνωστό μουστάκι στην ιστορία ανήκει στον Ινδό Bajansinh Juwansinh Gurjar. Έμεινε άκοπο επί 22 χρόνια και το 2004 είχε μήκος 3,81 μέτρα!

Σε πολλές περιπτώσεις, ένας τύπος μουστακιού είναι τόσο στενά συνδεδεμένος με τον κάτοχό του, ώστε αρκεί να δούμε το σχήμα του για να καθορίσουμε τον ιδιοκτήτη του. Τέτοια περίπτωση είναι τα μουστάκια των Χίτλερ, Σαλβατόρ Νταλί, Τσάρλι Τσάπλιν κ.ά.

Ας μη μας διαφεύγει, ωστόσο, ότι πολλαπλιν για παράδειγμα, «φορούσε» το μουστάκι του μόνο όταν γινόταν Σαρλώ.

Τέλος, για όσους δεν το γνωρίζουν, ο Νταλί έχει αφιερώσει ένα ολόκληρο βιβλίο στο μου-

στάκι του.

Παντελής Λεούσης

Διατίθενται προηγούμενα τεύχη του Θεματικού Φιλοτελιστή προς 2 Ευρώ έκαστο, συν ταχυδρομικά έξοδα.

Το αράπικο φιστίκι

Το αράπικο φιστίκι (αραχίδες) πιστεύεται πως κατάγεται από τη Νότια Αμερική. Στο Περού βρέθηκε ένα αγγείο της προκολομβιανής περιόδου με σχήμα αράπικου φιστικιού, διακοσμημένο με σχέδια που απεικονίζουν επίσης φιστίκια. Οι Ισπανοί εξερευνητές, οι οποίοι είδαν για πρώτη φορά το αράπικο φιστίκι στη Νότια Αμερική, το έκριναν ως εξαιρετική θρεπτική τροφή για τα ταξίδια τους. Επιστρέφοντας, λοιπόν, έφεραν μερικά φυτά μαζί τους στην Ευρώπη. Οι Ευρωπαίοι το χρησιμοποίησαν και με άλλους τρόπους, ακόμη και ως υποκατάστατο των σπόρων του καφέ.

Αργότερα οι Πορτογάλοι εισήγαγαν το αράπικο φιστίκι στην Αφρική. Εκεί, έγινε γρήγορα αντιληπτό ότι επρόκειτο για μια πολύτιμη πηγή τροφής και ότι μπορούσε να καλλιεργηθεί σε εδάφη, τα οποία δεν ήταν αρκετά εύφορα για άλλες καλλιέργειες. Στην πραγματικότητα, οι καλλιέργειες αραχίδων εμπλούτιζαν το φτωχό έδαφος, προσθέτοντάς του το τόσο αναγκαίο άζωτο. Τελικά, το αράπικο φιστίκι εισάχθηκε από την Αφρική στη Βόρεια Αμερική κατά την περίοδο του δουλεμπορίου

Τη δεκαετία του 1530, το αράπικο φιστίκι ταξίδεψε στην Ινδία και στο Μακάο με τους Πορτογάλους, καθώς και στις Φιλιππίνες με τους Ισπανούς. Κατόπιν, οι έμποροι το εισήγαγαν από αυτές τις χώρες στην Κίνα. Εκεί έγινε δεκτό ως ένα φυτό που μπορούσε να βοηθήσει το έθνος να αντιμετωπίσει το βάρος της πείνας.

Τον 18ο αιώνα τα αράπικα φιστίκια άρχισαν να χρησιμοποιούνται και ως χοιροτροφή.

Στις αρχές του 19ου αιώνα, καλλιεργού-

νταν για εμπορικούς σκοπούς στη Νότια Καρολίνα των Ηνωμένων Πολιτειών και στη διάρκεια του Αμερικανικού Εμφύλιου Πολέμου (1861-1865) χρησίμευσαν ως τροφή για τους στρατιώτες και των δύο παρατάξεων της σύρραξης.

Ωστόσο, εκείνον τον καιρό πολλοί πίστευαν ότι τα αράπικα φιστίκια ήταν τροφή για τους φτωχούς. Αυτή η άποψη εξηγεί εν μέρει γιατί οι Αμερικανοί αγρότες εκείνης της εποχής δεν τα καλλιεργούσαν εκτεταμένα για ανθρώπινη χρήση. Επιπλέον, πριν την εφεύρεση του ανάλογου μηχανικού εξοπλισμού γύρω στο έτος 1900, η καλλιέργεια αράπικων φιστικιών απαιτούσε πολύ κόπο.

Όμως, το 1903, ο πρωτοπόρος Αμερικανός χημικός γεωργικών προϊόντων Τζορτζ Ουάσινγκτον Κάρβερ είχε ήδη αρχίσει έρευνες για νέες χρήσεις του αράπικου φιστικιού και ανέπτυξε πάνω από 300 προϊόντα, μεταξύ των οποίων αναψυκτικά, καλλυντικά, βαφές, φάρμακα, σαπούνι πλυντηρίου, εντομοκτόνα και τυπογραφικό μελάνι. Ο Κάρβερ σύστησε επίσης στους ντόπιους αγρότες να πάψουν να καλλιεργούν μόνο βαμβάκι που εξαντλούσε το χώμα, και να εναλλάσσουν τις καλλιέργειες με αράπικα φιστίκια. Πολλοί αγρότες ακολουθήσαν τη συμβουλή του, με αποτέλεσμα τα αράπικα φιστίκια να σημειώσουν τόση επιτυχία, ώστε έγιναν κύρια εμπορική καλλιέργεια στις νότιες

Ηνωμένες Πολιτείες. Σήμερα, στο Ντόθαν της Αλαμπάμα υπάρχει ένα μνημείο αφιερωμένο στον Κάρβερ,

Τα αράπικα φιστίκια αγαπούν τα θερμά, ηλιόλουστα κλίματα με μέτριες βροχοπτώσεις.

Τζορτζ Ουάσινγκτον Κάρβερ

Το διάστημα από τη σπορά ως τη συγκομιδή μπορεί να ποικίλλει από 120 ως 160 μέρες, ανάλογα με την ποικιλία του φυτού και τις καιρικές συνθήκες. Για να γίνει η συγκομιδή, οι καλλιεργητές πρέπει να ανασκάψουν πλήρως τα φυτά και τις διακλαδώσεις τους, να τα γυρίσουν ανάποδα και να τα αφήσουν να στεγνώσουν ώστε να μπορούν να αποθηκευτούν χωρίς να σαπίσουν. Σήμερα πολλοί καλλιεργητές χρησιμοποιούν σύγχρονο γεωργικό εξοπλισμό, με τη βοήθεια του οποίου ανασκάπτουν τις διακλαδώσεις, τινάζουν από πάνω τους το χώμα και τις αναστρέφουν, όλα μαζί στην ίδια διαδικασία.

Η διατροφική αξία των αραχίδων είναι εντυπωσιακή. Είναι πλούσια σε ίνες, και περιέχουν 13 βιταμίνες και 26 μεταλλικά στοιχεία, πολλά από τα οποία λείπουν από σύγχρονα διααιτολόγια. «Κάθε κιλό αράπικων φιστικιών έχει περισσότερες πρωτεΐνες, μεταλλικά στοιχεία και βιταμίνες από το μοσχαρίσιο συκώτι», λέει η Εγκυκλοπαίδεια Μπριτάνικα. Οσοστό η κατανάλωσή τους χρειάζεται προσοχή. Τα αράπικα φιστίκια έχουν «περισσότερο λίπος από τη σαντιγί» και «περισσότερη θερμίδες από τη ζάχαρη».

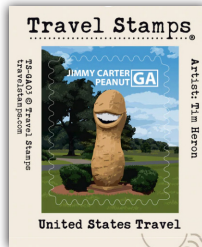
Αυτά τα φιστίκια χρησιμοποιούνται σε πολλές κουζίνες διεθνώς και αποτελούν αγαπημένο σνακ σε όλο τον κόσμο. Στην Ινδία, λόγω χάρη, αναμειγνύονται με άλλους αποξηραμένους καρπούς και πουλιούνται ως

σνακ στους δρόμους. Αξίζει να σημειωθεί ότι το φιστικοβούτυρο λέγεται ότι επινοήθηκε από κάποιον γιατρό στο Σεντ Λούις των ΗΠΑ γύρω στο 1890, «ως μια υγιεινή τροφή για ηλικιωμένους».

Τα αράπικα φιστίκια χρησιμοποιούνται ωςστόχο και με πολλούς άλλους τρόπους, εκτός από την άμεση κατανάλωσή τους ως τροφή. Σε όλη την Ασία, είναι μια σημαντική πηγή μαγειρικού λαδιού. Το φιστικέλαιο μπορεί να χρησιμοποιηθεί για μαγείρεμα σε πολύ υψηλές θερμοκρασίες, και δεν παίρνει τη μυρωδιά των υλικών που μαγειρεύονται. Στη Βραζιλία, η αραχιδόπιτα, ένα υποπροϊόν του φιστικέλαιου, χρησιμοποιείται ως ζωοτροφή. Επίσης, προϊόντα του φιστικιού περιέχονται σε πολλά καθημερινά αγαθά.

Στα παρεπόμενα των φιστικιών ας μην ξεχάσουμε να αναφερθούμε στον διάσημο παιδικό ήρωα των κόμικς Σνούπι τον Φιστίκη (Peanuts), αλλά και ότι μία από τις διασημότητες των φιστικιών ήταν ο 39ος Πρόεδρος των Ηνωμένων Πολιτειών Τζιμ Κάρτερ, ο οποίος δραστηριοποιήθηκε επί σωρεία ετών με την καλλιέργεια και εμπορία αραχίδων. Υπάρχει μάλιστα και σχετικό μνημείο στο Plains της, Georgia, που απεικονίζει ένα μεγάλο φιστίκι με ένα οδοντωτό χαμόγελο! Κατασκευάστηκε το 1976 για να υποστηρίξει τον Τζιμ Κάρτερ κατά τις προεδρικές εκλογές του ίδιου χρόνου.

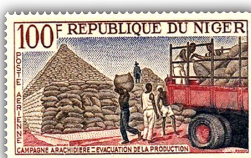
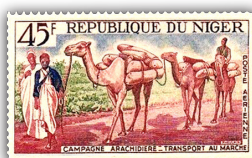
Παντελής Λεούσης

Καλλιέργεια αραχίδων....

...συγκομιδή, διαλογή, σάκιασμα...

...μεταφορά, αποθήκευση και εξαγωγή.

Μάριος Βάρβογλης - Σόλων Μιχαηλίδης και οι μαξιμαφιλικές τους περιπέτειες!

Ήταν μία αρκετά μακρά περίοδος κατά την οποία βρισκόμουν σε «μαξιμαφιλικό οργανισμό»! Καθώς μάλιστα με ενδιέφεραν κυρίως ΚΜ μουσικού και λογοτεχνικού ενδιαφέροντος, σχεδόν κάθε ημέρα έστελνα και λάβαινα επιστολές από τους ανταποκριτές μου του εξωτερικού, ανταλλάσσοντας υλικό για τις συλλογές μου.

Υπήρχαν όμως και περιπτώσεις που γραμματόσημα του άμεσου ενδιαφέροντός μου κυκλοφορούσαν σε χώρες που δεν είχαν σχέση με την Μαξιμαφιλία, όπως για παράδειγμα το Τζιμπουτί, που η σύμπτωση του 'φερε να κυκλοφορήσει ένα γραμματόσημο που απεικόνιζε τον Μάριο Βάρβογλη. Όχι βέβαια ότι τους έπιασε ο καημός να απαθανατίσουν αυτόν τον άγνωστο στην Ευρώπη Έλληνα μουσικό. Η αφορμή γι' αυτή την έκδοση ήταν τα εκατό χρόνια από την γέννηση του μεγάλου Ιταλού ζωγράφου Αμεντέο Μοντιλιάνι, ένας από τους πίνακες του οποίου ήταν και το εικονιζόμενο «Πορτρέτο του Μάριου Βάρβογλη».

Όλα ξεκίνησαν από το Παρίσι των πρώτων δεκαετιών του 1900, όταν ο Βάρβογλης σπούδαζε στην Πόλη του Φωτός και είχε γίνει μέλος των καλλιτεχνικών κύκλων της Μονμάρτης και του Μονπαρνάς. Ανέπτυξε μάλιστα ιδιαίτερη φιλία με τον Μοντιλιάνι, με συνέπεια να αποτελέσει ένα από τα μοντέλα του, το 1919.

Η πληροφορία ότι ο Βάρβογλης υπάρχει σε γραμματόσημο με αναστάτωσε κυριολεκτικά. Η επιθυμία για την απόκτηση αυτής την ΚΜ ήταν επιτακτική. Αποτάθηκα αμέσως σε όλους τους φίλους ανταποκριτές μου σε Ιταλία και Γαλλία, αλλά κανείς δεν είχε ασχοληθεί, ούτε γνώριζε αν υπάρχει σχετική καρτ-ποστάλ. Αδιέξοδο!

Ωστόσο, δεν ήμουν διατεθειμένος να συμ-

βιβαστώ με το μοιραίο. Θα κατασκεύαζα δικιά μου «φωτοκάρτα» και θα δημιουργούσα την ΚΜ του Βάρβογλη, όσες δυσκολίες και αν θα συναντούσα.

Μία επιστολή σε ένα Γάλλο φίλο ήταν αρκετή για να λάβω, λίγες μέρες μετά, τα δύο γραμματόσημα της σειράς (το άλλο ήταν για πίνακα του Ματίς) και μ' άρχισε η αναζήτηση της εικόνας του πίνακα.

Την λύση έδωσε ευτυχώς η «Εγκυκλοπαίδεια Δομή». Στο λήμμα για τον Βάρβογλη υπήρχε ο πίνακας του Μοντιλιάνι. Επιστρατεύτηκε λοιπόν η Minolta μου, και το αρνητικό έγινε σύντομα θετικό στο φωτογραφείο της γειτονιάς. Ασφαλώς και δεν ήταν η καλύτερη εκδοχή «κάρτας» για το σκοπό που την προόριζα, αλλά «από το ολότελα...»!

Είχαμε λοιπόν την «φωτοκάρτα» και το γραμματόσημο. Μας έλειπε μόνο η σφραγίδα του Τζιμπουτί!

Μία ημέρα μετά, ένα ευγενικό γράμμα έφυγε από τα Πατήσια, με παραλήπτη το «Κεντρικό Ταχυδρομείο Τζιμπουτί», και με την παράκληση να σφραγιστεί με «όσο το

δυνατόν πλησιέστερη ημερομηνία προς την ημέρα κυκλοφορίας». Και το θαύμα συντελέστηκε. Λίγες μέρες μετά ήρθε ένας φάκελος που περιείχε την καλοσφραγισμένη κάρτα με σφραγίδα ΠΗΚ!

Τον επόμενο χρόνο, το 1985, έγινε γνωστό ότι τα Κυπριακά Ταχυδρομεία έθεσαν σε κυκλοφορία ένα γραμματόσημο για να τιμήσουν τον σπουδαίο μουσικό Σόλωνα Μιχαηλίδη. Η είδηση αυτή με ευχαρίστησε ιδιαίτερα. Ήταν αγαπημένος μου συνθέτης, είχα χρησιμοποιήσει μουσικά του συγγράμματα την περίοδο των σπουδών μου, αλλά και ως συγγραφέας μου είχε φανεί πολύ χρήσιμος με το βιβλίο του «Εγκυκλοπαίδεια της Αρχαίας Ελληνικής Μουσικής».

Άρχισαν και πάλι οι ενέργειες για την απόκτηση της σχετικής ΚΜ. Από την Κύπρο δεν υπήρχε ελπίδα, καθώς τα χρόνια εκείνα δεν υπήρχε οργανωμένη Μαξιμαφιλία. Έπρεπε λοιπόν και πάλι να δημιουργήσω τα πάντα μόνος μου, από την αρχή.

Γνωρίζοντας ευτυχώς ότι ο Μιχαηλίδης πέρασε τα τελευταία χρόνια της ζωής του στην Αθήνα και λειτουργώντας ως «ιδιωτικός ντετέκτιβ» (όπως πρέπει να λειτουργεί κάθε συνεπής μαξιμαφιλοτελιστής!), ανακάλυψα τη διεύθυνση της κατοικίας του, επισκέφτηκα την χήρα του και την παρακάλεσα να μου δώσει μία φωτογραφία του συζύγου της, εξηγώντας το σκοπό. Η ευγενική κυρία Μιχαηλίδου μου την έδωσε πρόθυμα και καλόκαρδα.

Ακολούθησε η φωτογράφησή της και η αναπαραγωγή δύο-τριών αντιτύπων στο σκοτεινό θάλαμο του υπογείου μου. Τα υπόλοιπα ήταν εύκολα. Αποστολή στο Κυπριακό Ταχυδρομείο με ένα -ακόμα- ευγενικό γράμμα και την παράκληση για σφραγίδα πρώτης ημέρας, όπερ και εγένετο. Η ΚΜ του Μιχαηλίδου μπήκε και αυτή στη συλλογή μου.

Τελικά, και παρά τις κατόπιν επιστάμενες έρευνές μου, δεν βρέθηκαν πουθενά ΚΜ με τους Βάρβογλη και Μιχαηλίδη. Γι' αυτό και έχω την βάσιμη πεποίθηση ότι αυτές οι δύο δικές μου είναι μοναδικές.

Μια και αναφερθήκαμε λοιπόν στις δύο αυτές σημαντικές ελληνικές μουσικές προσωπικότητες, καλόν είναι να πούμε και λίγα λόγια για τη ζωή και το έργο τους:

Ο Μάριος Βάρβογλης (1885-1967) θεωρείται, μαζί με τους Αιμίλιο Ριάδη, Διονύσιο Λαυράγκα, Γεώργιο Λαμπελέτ και Μανώλη Καλομοίρη, ένας από τους δημιουργούς της σύγχρονης νεοελληνικής μουσικής σκηνής. Ήταν γιος αξιωματικού του στρατού.

Γεννήθηκε στις Βρυξέλλες και μεγάλωσε στην Αθήνα. Σπούδασε μουσική μέχρι το 1922 σε δύο σπουδαία ωδεία του Παρισιού με διάσημους δασκάλους και διατήρησε στενές σχέσεις με σπουδαίους καλλιτέχνες, όπως

με τον συνθέτη Μωρίς Ραβέλ και το ζωγράφο Αμεντέο Μοντιλιάνι.

Μετά το 1922, δίδαξε στο Ωδείο Αθηνών και ενεργοποιήθηκε στο χώρο της μουσικής κριτικής και της σύνθεσης. Το 1924 διορίστηκε καθηγητής μουσικής στη δημόσια μέση εκπαίδευση, και το 1951 τιμήθηκε με βασιλικό διάταγμα «δια την μακράν και ευδόκιμον υπηρεσίαν του» σε αυτήν.

Καταδιώχθηκε από το καθεστώς της 4ης Αυγούστου και μετά τον Β' Παγκόσμιο Πόλεμο φυλακίστηκε σε βρετανικό στρατόπεδο συγκέντρωσης.

Ο Σόλων Μιχαηλίδης ήταν συνθέτης, μουσικολόγος, μαέστρος, εκπαιδευτής, κριτικός και συγγραφέας. Ήταν μία χαρισματική προ-

σωπικότητα που απολάμβανε παγκόσμια φήμη, έχοντας κυριαρχήσει στον κόσμο της μουσικής, τόσο στην Κύπρο όσο και στην Ελλάδα. Αυτοδίδακτος κιθαρίστας από τα 13 του χρόνια, σπούδασε πιάνο και αρμονία στο Κρατικό Ωδείο Κύπρου, όπου ταυτόχρονα δίδασκε κιθάρα. Συνέχισε κατόπιν τις σπουδές του στο Λονδίνο και, κατόπιν στο Παρίσι.

Επιστρέφοντας στη Λεμεσό ίδρυσε ένα ωδείο, δημιούργησε μία χορωδία και, λίγο μετά, μετακόμισε στη Θεσσαλονίκη όπου συνέχισε να διδάσκει ανώτερα θεωρη-

τικά της μουσικής και ίδρυσε και διηύθυνε μια συμφωνική ορχήστρα, την σημερινή Συμφωνική Ορχήστρα Βορείου Ελλάδος. .

Πολυγραφότατος, έγραψε άρθρα και βιβλία για την μουσική, και άφησε πλήθος μουσικών συνθέσεων.

Απεβίωσε στην Αθήνα το 1979, όπου έζησε τα τελευταία εννέα χρόνια της ζωής του, και ενταφιάστηκε στο Κοιμητήριο της Καισαριανής.

ΥΓ: Πώς θα μπορούσαν να λείψουν από τη συλλογή ενός θεματικού μουσικοφιλοτελιστή-μαξιμαφιλοτελιστή οι ΚΜ αυτών των σημαντικών Ελλήνων μουσικών;

Παντελής Λεούσης

Έκθεση Ελληνο-Ελβετικής φιλίας στη Γενεύη

Το 2021, πολλές ήταν οι χώρες σε όλο τον κόσμο που οργάνωσαν εκδηλώσεις για τον εορτασμό των 200 χρόνων από την έναρξη του απελευθερωτικού αγώνα των Ελλήνων. Μεταξύ αυτών και το καντόνι της Γενεύης στην Ελβετία, όπου το Μουσείο Τέχνης και Ιστορίας και το Ίδρυμα Hardt για τη Μελέτη της Κλασικής Αρχαιότητας ένωσαν τις δυνάμεις τους για να προσφέρουν μια έκθεση που να αποκαλύπτει το βάθος των δεσμών μεταξύ των δύο χωρών. Μία εορταστική έκθεση γύρω από τρεις σημαντικές προσωπικότητες που έπαιξαν καθοριστικό ρόλο τόσο στην ενσωμάτωση της Γενεύης στην Ελβετική Συνομοσπονδία, όσο και στο ελληνικό απελευθερωτικό κίνημα: ο Ιωάννης Καποδίστριας και οι δύο Γενεβιανοί Πικτέ ντε Ροσεμόν και Ιωάννης-Γαβριήλ Ευνάρδος. Μια φιλία στην υπηρεσία της ανεξαρτησίας που δημιουργήθηκε κατά την ιδιαίτερα ασταθή μεταναστευτική εποχή και τις μεγάλες διπλωματικές ζυμώσεις που την ακολούθησαν.

Αυτοί οι τρεις άνδρες εργάστηκαν μαζί για την ενσωμάτωση της Γενεύης στην Ελβετική Συνομοσπονδία που είχε χαρακτηριστεί ως καταφύγιο ειρήνης σε μια εύθραυστη ήπειρο. Λίγα χρόνια αργότερα, ο Ευνάρδος διακρίθηκε συντονίζοντας τις Ευρωπαϊκές Φιλελληνικές Επιτροπές που δημιουργήθηκαν, μετά από την άνευ προηγουμένου διεθνή κινητοποίηση υπέρ του υπόδουλου υπό στον οθωμανικό ζυγό ελληνικό λαού.

Μετά από την εκλογή του Καποδίστρια ως πρώτου προέδρου της χώρας το 1827, και με το βαρύ μεταρρυθμιστικό έργο που είχε αναλάβει, κατάφερε το ελληνικό κράτος να αναγνωριστεί επίσημα. Δεν πρόλαβε όμως να ολοκληρώσει το έργο του, μετά την γνωστή δολοφονία του. Δέκα χρόνια αργότερα, ο Ευνάρδος συνεχίζει να αποδεικνύει την

αμέριστη υποστήριξή του, συνιδρύοντας την Εθνική Τράπεζα της Ελλάδος, χάρη κυρίως σε πολυάριθμα δάνεια από ελληνικά και ελβετικά ιδρύματα και επενδυτές. Η άριστη σχέση της Γενεύης με τη χώρα μας από παλιά ζωντανεύει σε αυτή την έκθεση με πολλούς τρόπους. Ακόμα και με την υπενθύμιση ότι η διδασκαλία των αρχαίων ελληνικών στη Γενεύη χρονολογείται από τον 16ο αιώνα.

Ανάμεσα στα επίσημα έγγραφα, πολύτιμα δώρα και άλλες μαρτυρίες αναγνώρισης που εκτέθηκαν, ενδιαφέρον παρουσιάζει το έγγραφο της πράξης πολιτογράφησης του Ζαν Καποδίστρια, που ανακηρύχθηκε πολίτης της Γενεύης από το Συμβούλιο της Επικρατείας το 1816.

Η έκθεση χωρίζεται σε τρία μέρη. Το πρώτο παρουσιάζει τον ουσιαστικό ρόλο που έπαιξε για τη Γενεύη και την Ελβετία ο Ιωάννης Καποδίστριας, διπλωμάτης στην υπηρεσία του Τσάρου Αλέξανδρου Α', κατά τα Συνέδρια που αναμόρφωσαν την Ευρώπη μετά την πτώση του Ναπολέοντα (1813-1816). Στο δεύτερο αναδεικνύονται οι ενέργειες των φιλελλήνων της Γενεύης, και ειδικότερα του Ευνάρδου, κατά τη διάρκεια της

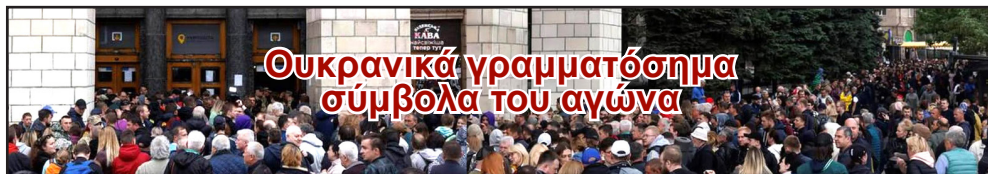
σύγκρουσης μεταξύ των Ελλήνων και Οθωμανών (1821-1830). Το τρίτο μέρος υπενθυμίζει τις δυσκολίες που αντιμετώπισε ο Καποδίστριας για την οικοδόμηση του νεαρού Κράτους και υπενθυμίζει την ακλόνητη υποστήριξη του Ευνάρδου στο ελληνικό έθνος, ακόμη και μετά τη δολοφονία του φίλου του.

Η έκθεση τελειώνει με μια υπενθύμιση των δεσμών φιλίας που ένωσαν την Ελλάδα και την Ελβετία πολύ πριν από τον 19ο αιώνα και που επιμένουν μέχρι σήμερα.

Εικ. τίτλου: «Ελληνίδα κλαίει στον τάφο του Βύρωνα» (γλυπτό Γενοβίτη καλλιτέχνη).

Π. Λ.

Στην Ουκρανία, στις 12 Απριλίου 2022 η ταχυδρομική υπηρεσία της χώρας έθεσε σε κυκλοφορία ένα γραμματόσημο σε φυλλαράκι των έξι, με σκοπό να γιορτάσει την αντίσταση στη ρωσική εισβολή, να προπαγανδίσει την επιτυχία της βύθισης του πλοίου «Moskva», ναυαρχίδας του ρωσικού στόλου της Μαύρης Θάλασσας, αλλά και για να τιμήσει 13 Ουκρανούς στρατιώτες, τους οποίους ο Ουκρανός πρόεδρος Ζελένσκι είχε ήδη παρασημοφορήσει ως «Ήρωες της Ουκρανίας».

Το γραμματόσημο απεικονίζει ένα ρωσικό πλοίο, προφανώς το «Moskva» και, σε πρώτο πλάνο, έναν Ουκρανό συνοριοφύλακα να επιδεικνύει το μεσαίο δάκτυλο του χεριού του, στη γνωστή αγενή χειρονομία.

Από την πρώτη στιγμή, εκατοντάδες Ουκρανοί έκαναν ατέλειωτες ουρές μπροστά στην επιβλητική πέτρινη πρόσοψη του κεντρικού ταχυδρομείου του Κιέβου για να αγοράσουν το γραμματόσημο.

Ωστόσο, η ιστορία αυτού του γραμματοσήμου αρχίζει από τον Φεβρουάριο, στις πρώτες μέρες του πολέμου. Εκείνη την εποχή, τα ρωσικά πλοία που έπλεαν στον Εύξεινο Πόντο διέταξαν τους Ουκρανούς φαντάρους της φρουράς μιας νησίδας, του Νησιού των Φιδιών, να παραδοθούν. Τότε, ο Ουκρανός συνοριοφύλακας Ρόμαν Χριμπτόφ φώναξε από το ραδιόφωνο στα αγγλικά «Άντε και γ@μ...». Αυτό το ραδιοφωνικό μήνυμα έκανε τον γύρο του κόσμου, έγινε σύμβολο της ουκρανικής αντίστασης και κατέληξε να κοσμήσει πολλά μπλουζάκια, αφίσες και αναμνηστικά.

Αρχικά είχε ειπωθεί ότι οι 13 Ουκρανοί

στρατιώτες του νησιού των Φιδιών σκοτώθηκαν από το ρωσικό ναυτικό. Αργότερα αποδείχθηκε ότι οι στρατιώτες είχαν αιχμαλωτιστεί από τους Ρώσους.

Μετά την τεράστια εμπορική επιτυχία αυτών των γραμματοσήμων, τα ταχυδρομεία της Ουκρανίας προέβησαν στις 23 Μαΐου στην έκδοση ενός νέου μικρού φύλλου των έξι, με την εξής ανατροπή. Ενώ στο προηγούμενο σετ και τα έξι γραμματόσημα παρουσίαζαν τον Ουκρανό στρατιωτικό με την

αγενή χειρονομία έχοντας απέναντί του το ρωσικό πολεμικό πλοίο, η νεότερη έκδοση περιλαμβάνει τρία από αυτά τα ίδια γραμματόσημα, μαζί με τρία τροποποιημένα, που δείχνουν τον στρατιωτικό στην ίδια θέση, χωρίς όμως να έχει απέναντί του το (βυθισμένο) πλοίο, ενώ στο άνω περιθώριο τους αναγράφεται η φράση «Το

Φάκελος Α' ημέρας κυκλοφορίας της δεύτερης έκδοσης, με αναμνηστική σφραγίδα το βυθισμένο «Moskva».

ρωσικό πολεμικό πλοίο... τελείωσε!»

Το πρώτο σετ της 12ης Απριλίου απέφερε έσοδα 135.000 δολάρια, τα οποία διατέθηκαν για την πολεμική προσπάθεια της χώρας και το δεύτερο, της 23ης Μαΐου, η απόδοση του οποίου δεν έγινε ακόμα γνωστή, θα διατεθεί σε ένα ίδρυμα που επικεντρώνεται στη «βοήθεια γιατρών, στρατιωτικών και πολιτών».

Περιπτώ να αναφερθεί η μεγάλη ζήτηση αυτών των γραμματοσήμων στο eBay, με τις τιμές να ποικίλλουν από δεκάδες μέχρι εκατοντάδες δολάρια.

Υπάρχει η πληροφορία ότι μέσα στον Ιούνιο θα επακολουθήσει και 3η ανάλογη έκδοση.

Λ. Τ.

ΟΙ ΝΕΕΣ ΕΚΔΟΣΕΙΣ

α) ΓΡΑΜΜΑΤΟΣΗΜΑ

ΕΛΛΑΔΑΣ

• Στις 19 Μαΐου 2022 κυκλοφόρησε η 3η αναμνηστική σειρά της χρονιάς, με τίτλο **"Τα Μάρμαρα του Παρθενώνα"**, αποτελούμενη από τέσσερα γραμματόσημα σε 250.000 πλήρεις σειρές, προς € 4.00 η σειρά. Κυκλοφόρησαν επίσης 5.000 σετ των 4 τεμαχίων διπλό ΦΠΗΚ προς € 9.50 το σετ και 1.500 αριθμημένα πακέτα σειράς προς € 25.00 έκαστο και 100.000 φυλλαράκια τεσσάρων αυτοκόλλητων γραμματοσήμων προς € 4.00 το τεμάχιο.

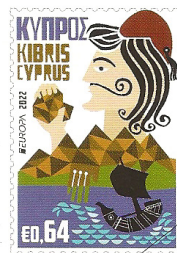
• Στις 5 Ιουνίου 2022 (Παγκόσμια Ημέρα Περιβάλλοντος) κυκλοφόρησε η 5η Αναμνηστική Σειρά Γραμματοσήμων με τίτλο **«Γεωπάρκα της Ελλάδας»**, η οποία αποτελείται από 5 κλάσεις, σε 20.000 πλήρεις σειρές, προς € 8.00 η σειρά. Κυκλοφόρησαν επίσης 3.500 διπλό ΦΠΗΚ προς € 11.00 το σετ και 500 πακέτα σειράς προς € 26.00 έκαστο.

• Στις 26 Μαΐου 2022 κυκλοφόρησε η 4η Ειδική Σειρά Γραμματοσήμων με τίτλο **«Ευρορα 2022»** (Ιστορίες και Μύθοι), η οποία αποτελείται από 2 κλάσεις συνολικής αξίας € 6,50, σε 50.000 πλήρεις σειρές, 6.000 τευχίδια με διάτρηση στην κάθετη πλευρά προς € 13,00 ανά τεμάχιο, 3.500 ΦΠΗΚ προς € 13.00 έκαστος και 500 αριθμημένα πακέτα σειράς προς € 35.00 έκαστο.

ΚΥΠΡΟΥ

• Στις 6 Μαΐου 2022 κυκλοφόρησε αναμνηστική σειρά με τίτλο **"ΕΥΡΩΠΗ 2022- Ιστορίες και Μύθοι"**, αποτελούμενη από 2 γραμματόσημα συνολικής ονομαστικής αξίας € 0.98, σε 55.000 πλήρεις σειρές. Κυκλοφόρησαν επίσης 4.500 ΦΠΗΚ προς € 1.52 και 6.500 τευχίδια προς € 3.92 έκαστο.

• Στις 17 Ιουνίου 2022 κυκλοφόρησε αναμνηστική σειρά με τίτλο **"20 Χρόνια Γραφείου Επιτρόπου για τη Ρύθμιση Ηλεκτρονικών Επικοινωνιών και Ταχυδρομείων"**, αποτελούμενη από 1 γραμματόσημο ονομαστικής αξίας € 0.64, σε 55.000 τεμάχια. Κυκλοφόρησαν επίσης 4.500 ΦΠΗΚ προς € 1.02 έκαστος.

• Στις 17 Ιουνίου 2022 κυκλοφόρησε επίσης η αναμνηστική σειρά με τίτλο **"Θαλάσσια Επιβατική Σύνδεση Κύπρου-Ελλάδας"**, αποτελούμενη από 1 γραμματόσημο ονομαστικής αξίας € 0.64, σε 55.000 τεμάχια. Κυκλοφόρησαν επίσης 4.500 ΦΠΗΚ προς € 1.02 έκαστος.

β) ΑΝΑΜΝΗΣΤΙΚΕΣ ΣΦΡΑΓΙΔΕΣ

ΕΛΛΑΔΑΣ

• Με αφορμή την κυκλοφορία της αναμνηστικής σειράς **"Τα Μάρμαρα του Παρθενώνα"**, τα ΕΛΤΑ πραγματοποίησαν εκδήλωση για την παρουσίαση της σειράς στο Αμφιθέατρο του Μουσείου της Ακρόπολης, κατά τη διάρκεια της οποίας χρησιμοποιήθηκε η εικονιζόμενη Αναμνηστική Σφραγίδα.

• Με αφορμή την έναρξη των εργασιών των Συνόδων της Διεθνούς Ολυμπιακής Ακαδημίας στην Αρχαία Ολυμπία, για την 62η Διεθνή Σύνοδο για Νέους Ολυμπιακούς Πρεσβευτές χρησιμοποιήθηκε στις 23 Ιουνίου η πρώτη εικονιζόμενη Αναμνηστική Σφραγίδα, και για τους Εκπροσώπους Εθνικών Ολυμπιακών Ακαδημιών και Εθνικών Ολυμπιακών

Επιτροπών θα χρησιμοποιηθεί στις 17 Ιουλίου η δεύτερη.

ΚΥΠΡΟΥ

• Με την ευκαιρία της **"Γιορτής του Κατακλισμού"** στη Λάρνακα, χρησιμοποιήθηκε από 10 έως 15/06 το γνωστό κατ' έτος

ΞΥΛΟΠΑΠΟΥΤΣΑ

Παρόλο που τα ξυλοπάπουτσα δεν χρησιμοποιήθηκαν στη χώρα μας σε τέτοια έκταση όσο σε πολλές άλλες ευρωπαϊκές, όλοι τα θυμόμαστε ή τα έχουμε χρησιμοποιήσει στο παρελθόν με το όνομα «τσόκαρα» ή «γαλότσες», από την γαλλική λέξη γκαλός (Galoches).

Τα ξυλοπάπουτσα εμφανίστηκαν μεταξύ 1480 και 1520 και γνώρισαν ταχεία ανάπτυξη σε περιοχές της Γαλλίας, στη Βρετανία, τη Φλάνδρα, τις Κάτω Χώρες, στις χώρες του Ρήνου και του Μοζέλα, στις Δυτικές Άλπεις (κοιλάδα της Αόστης), μέχρι και την Δανία.

Κατασκευάζονταν κυρίως από ένα κομμάτι φρέσκου, πράσινου ξύλου. Το ξερό ξύλο είναι πολύ εύθραυστο, σχίζεται αμέσως, ενώ το πράσινο ξύλο δουλεύεται και ευκολότερα.

Τα είδη ξύλου που χρησιμοποιούνται ποικίλλουν ανάλογα με την περιοχή, την αντοχή τους και την επιθυμητή ποιότητα του τελικού προϊόντος. Τα πιο συνήθη είναι η οξιά, η σημύδα, η λεύκα, η καρυδιά, το σφενδάμι, η λευκή ιτιά και η φτελιά. Λέγεται μάλιστα ότι οι Βρετανοί ναυτικοί προτιμούσαν τη φτελιά, διότι το ξύλο της ήταν πιο ανθεκτικό στο νερό.

Στη Φλάνδρα και την Ολλανδία εκτιμούνταν τα τσόκαρα από ιτιά. Όταν τα χρησιμοποιούσαν σε έδαφος με λεπτό χαλίκι, το μαλακό ξύλο της ιτιάς σχημάτιζε μια αντιολισθητική σόλα κατάλληλη για να περπατά κανείς στον πάγο χωρίς να γλιστρά! Οι βαρκάρηδες του Λίγη-

ρα προτιμούσαν επίσης τα τσόκαρα από ιτιά διότι θεωρούνταν ως λιγότερο ολισθηρά.

Το ξύλο καρυδιάς και φρουτοπαραγωγών δένδρων, όπως η μηλιά, η αγλαδιά και η κερασιά, θεωρείτο εξαιρετικής ποιότητας. Τα ξυλοπάπουτσα που κατασκευάζονταν από αυτό ήταν πολύ ακριβότερα και πολυτελείς κατασκευής και όμορφα διακοσμημένα. Τα παλιά χρόνια, σε πολλές περιοχές της Ευρώπης τα ξύλινα παπούτσια ήταν τα υποδήματα της πλειοψηφίας. Ακόμα και οι πλούσιοι χρησιμοποιούσαν για την υπόδησή τους τόσο γαλότσες όσο και παπούτσια. Οι κυρίες προτιμούσαν μάλιστα ξυλοπάπουτσα και τσόκαρα από βερνικωμένη σημύδα.

Οι τσοκαροποιοί, ακόμα στην εποχή του Διαφωτισμού, εργάζονταν στα δάση, κοντά στην πηγή της πρώτης ύλης. Ζούσαν σε καλύβες ή καταφύγια, στα οποία είχαν εγκαταστήσει τα ταπεινά τους εργαστήρια. Αυτές οι στοιχειώδεις κατασκευές είχαν ανοίγματα στην κορυφή για να φεύγει ο καπνός. Όταν με την εξέλιξη άρχισαν να ανοίγονται δρόμοι, οι τσοκαροποιοί εγκατέλειψαν τα δάση και άρχισαν να εγκαθίστανται σε γειτονικά χωριά, ή μετακινήθηκαν στις πόλεις.

Τέλος, όλα αυτά τελείωσαν με την μηχανοποίηση της κατασκευής παπουτσιών από ξύλο που πραγματοποιήθηκε

μετά τον Μεγάλο Πόλεμο.

Π. Λ.

Εργαστήριο κατασκευής ξυλοπάπουτσων.

Αχ! Αυτό το πλάνο...

ΕΝΑΣ ΠΕΡΙΠΑΤΟΣ ΣΤΟΝ ΟΛΥΜΠΟ

Carlos E. Capucio (Βραζιλία)

1. Εισαγωγή

2. Αρχέγονοι θεοί.

Χάος, Γαία, Ουρανός, Νύκτα, Ημέρα και Αιθέρας,
Κρόνος & αγώνας για την εξουσία, Άτλας, Τυφώνας, Προμηθέας.

3. Αστρικές θεότητες

Ήλιος, Ηώς, Σελήνη.

4. Ολυμπιακοί Θεοί.

Δίας. Ποσειδώνας. Άδης. Δήμητρα. Αφροδίτη. Έρως. Αθηνά,
Απόλλων, Άρτεμις, Διόνυσος, Εστία, Ήφαιστος, Άρης, Ερμής, Ιρις.

5. Οίηρωες

Ηρακλής, Περσεύς, Βελλεροφόντης. Δαίδαλος και Ίκαρος. Θησέας,
Οιδίπους. Κάστωρ και Πολυδεύκης, Οδυσσέας, Αχιλλέας, Ιάσων.

6. Αγροτικές Θεότητες

Πάνας, Σάτυροι, Μούσες, Νάρκισσος, Χλωρίδα, Άνεμοι,
Τρεις Χάριτες, Νύμφες, Κένταυροι.

7. Αλληγορικές Θεότητες

Δικαιοσύνη, Νίκη, Ειρήνη, Ελευθερία, Αφθονία, Ελπίδα, Τύχη.

8. Οι Θεοί κατακτούν τη Ρώμη

Γοητεία, Φθόνος.

9. Η Λατρεία των Θεών

Ναοί, Θυσίες, Ιερείς και Ιέρειες, Σίβυλλες, Δημόσια παιχνίδια.

Νέα Διοικητικά Συμβούλια

• Στις 30.3.22 πραγματοποιήθηκε η ετήσια τακτική Γενική Συνέλευση της Ένωσης Ελλήνων Συλλεκτών Καρτών Μάξιμουμ, η οποία εξέλεξε νέο ΔΣ, το οποίο συγκροτήθηκε σε σώμα, ως εξής: Νίκος Μαλλούχος Πρόεδρος, Νίκος Σπυρόπουλος Αντιπρόεδρος, Κώστας Σαμανίδης Γ. Γραμματέας, Παναγιώτης Γεωργίτσος Ταμίας. Μέλη: Βασίλης Αγραφιώτης, Κώστας Λεβειδιώτης, Δημήτρης Κοτσιάνης.

• Μετά την ετήσια επαναληπτική Γενική Συνέλευση της Φιλοτελικής Εταιρείας Αθηνών της 3ης Απριλίου 2022, το νέο ΔΣ που προέκυψε από τις αρχαιρεσίες συστάθηκε σε σώμα ως εξής: Ανάργυρος Γιαννακόπουλος Πρόεδρος, Νικόλαος Ανδρειώτης Αντιπρόεδρος, Κων/νος Δημητσάνος Γ. Γραμματέας, Ιωάννης Χαβάτζας Ειδ. Γραμματέας, Βασίλης Πετρόχειλος Οικ. Διαχειριστής, Αθανάσιος Στεφανής Ταμίας, Δημήτριος Στεφάνου Κοσμήτωρ, Χαράλαμπος Ρουμπέας Έφορος Α', Αναστάσιος Ραζής Έφορος Β'.

• Την Κυριακή, 10 Απριλίου 2022 πραγματοποιήθηκε η ετήσια τακτική Γενική Συνέλευση της Φιλοτελικής Εταιρείας Λέσβου. Μετά τις αρχαιρεσίες που ακολούθησαν, το νέο ΔΣ διαμορφώθηκε ως εξής: Μιχάλης Βαϊτής Πρόεδρος, Στρατής Αναγνώστου Αντιπρόεδρος, Γεώργιος Γουγούλας Ταμίας, Αντώνης Δουκαρέλλης Ειδ. Γραμματέας, Δημήτρης Χατζηχαλαράμπος Κοσμήτωρ, Παναγιώτα Μπαρέκου Μέλος, Γεώργιος Μπεκιάρης Μέλος.

• Το νέο ΔΣ που προέκυψε μετά τις αρχαιρεσίες της 21 Φεβρουαρίου της Φιλοτελικής Εταιρείας Αργινίου συστάθηκε σε σώμα ως εξής: Ιωάννης Σκαρμούτσος Πρόεδρος, Ευάγγελος Καρράς Αντιπρόεδρος, Νικόλα-

ος Αγγελόπουλος Γραμματέας, Γεώργιος Καμμένος Ταμίας, Βασίλειος Θεοδωρόπουλος Μέλος.

Το νέο Δ.Σ του Συλλόγου μας

Μετά την ετήσια επαναληπτική Γενική Συνέλευση του Συλλόγου μας της 18ης Μαΐου 2022 και τις αρχαιρεσίες που επακολούθησαν, το νέο Διοικητικό Συμβούλιο διαμορφώθηκε ως εξής: Παντελής Λεούσης Πρόεδρος, Χρήστος Γκίκας Αντιπρόεδρος, Κώστας Χριστοδουλιδης Γ. Γραμματέας, Λίνος Κουντουράς Ταμίας, Ελευθέριος Τούντας Έφορος.

Μέλη ΔΣ περιφέρειας: Γεώργιος Περίν (Ρόδος), Φώτιος Μόσχος (Ναύπακτος).

Αντώνης Βιρβίλης, Επίτιμος Πρόεδρος ΕΦΟ

Κατά την Ετήσια διαδικτυακή Γενική Συνέλευση της Ελληνικής Φιλοτελικής Ομοσπονδίας της 28ης Μαρτίου και κατόπιν προτάσεως του προέδρου της Νίκου Μαλλούχου, ο επί εξαετία (2007-2012) Πρόεδρος της ΕΦΟ Αντώνης Βιρβίλης ανακηρύχθηκε ομόφωνα Επίτιμος Πρόεδρος της Ομοσπονδίας.

Θερμά συγχαίρουμε.

Πανελλήνια Έκθεση στο Αργίνιο

Ως μέρος των εορτασμών για τη συμπλήρωση 50 χρόνων από την ίδρυσή της, η Φιλοτελική Εταιρεία Αργινίου διοργανώνει από 5 έως 12 Νοεμβρίου 2022 Εθνική Φιλοτελική Έκθεση συναγωνισμού με τίτλο «50 Χρόνια Φ.Ε. Αργινίου». Η έκθεση θα στεγαστεί στο Πολιτιστικό Κέντρο της πόλης και τελεί υπό την αιγίδα της ΕΦΟ.

Η Οργανωτική Επιτροπή της έκθεσης αποτελείται από του Ιωάννη Σκαρμούτσο πρόεδρο, και τους Ν. Αγγελόπουλο, Π. Καλαντζή, Γ. Καμμένο και Ε. Καρρά, μέλη.